

Standpunten Kennisgroep Verzekeringsproducten & Assurantiebelasting Belastingdienst

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
1. Standpunten nieuw regimelijfrenten box 1 (niet-winst; aftrek)	8
1.1. Lijfrenterekening en bonus bij minimale inleg KG:070:2022:7	8
1.2. Te hoge inleg op lijfrenterekening/ lijfrentebeleggingsrecht binnen drie maanden bij instelling gemeld en behaald rendement KG:070:2022:20	11
1.3. Jaar- en reserveringsruimte: Kan AOW-franchise in de jaar- en reserveringsruimte naar beneden worden bijgesteld wegens lagere rechten voor AOW-uitkering in verband met verblijf in buitenland? KG:070:2022:9	14
1.4. Jaarruimte en de te hanteren nettofactor bij de imputatie van het nettopensioen KG:070:2023:6	16
1.5. NIEUW - Pensioenaangroei overeenkomstig artikel 15, tweede lid, UBIB 2001 KG:070:2023:15 17	15
1.6. NIEUW - Aftrekbaarheid premies lijfrente meerderjarig invalide (klein)kind KG:070:2023:1418	18
2. Standpunten nieuw regimelijfrenten box 1 (niet-winst; vereisten)	19
2.1. Uiterste ingangsdatum als de opbouwfase van de lijfrente eindigt 5 jaar na de AOW-leeftijd KG:070:2022:6	19
2.2. Lijfrenterekening en uitbetalen van het tegoed aan niet-natuurlijk persoon KG:070:2022:121	121
2.3. Toedeling lijfrenterekening in uitkerende fase na overlijden rekeninghouder KG:070:2022:2 22	22
2.4. Vragen en antwoorden over een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht waarvan de rekeninghouder van de termijnen vóór de uitkering van de laatste termijn overlijdt; recht op niet uitgekeerde termijnen vaststellen voor de nabestaanden KG:070:2022:10	23
2.5. Looptijd bancaire oudedagslijfrente in geval van wijziging AOW-gerechtigde leeftijd KG:070:2022:8	25
2.6. NIEUW - Toegestane einddatum overbruggingslijfrente KG:070:2023:12	26
2.7. Looptijd levenslange nabestaandenlijfrente van de echtgenote wijzigen in een tijdelijke KG:070:2022:5	28
2.8. NIEUW - Verkorten looptijd nabestaandenlijfrente en al verstreken uitkeringsduur KG:070:2023:11	29
2.9. Overgaan van het recht op de resterende termijnen van een lijfrenterekening middels een legaat naar goed doel KG:070:2022:4	31
2.10. Maximale uitkeringsperiode lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht KG:070:2023:5	32
2.11. Genieter van termijnen uit lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht overlijdt voordat eerste termijn is uitgekeerd KG:070:2023:3	34
2.12. Overschrijding wettelijke termijn en uiterlijk tijdstip ingaan uitkeringen tijdelijke oudedagslijfrente KG:070:2023:4	35

2.13.	NIEUW - Toepassing wettelijke termijn bij overlijden gerechtigde in diens wettelijke termijn KG:070:2023:18	36
2.	Standpunten oud regimelijfrenten box 1 (niet-winst)	37
3.1.	Gedeeltelijke afkoop Pre-Brede Herwaarderingslijfrente KG:070:2022:14	37
3.2.	Pre-Brede Herwaarderingslijfrente na overlijden naar goed doel KG:070:2022:16	38
3.3.	NIEUW - Pre-Brede Herwaarderingslijfrente en aankopen lijfrente met een derde als begunstigde KG:070:2023:17	40
4.	Standpunten inzake lijfrenten in box 1 (winst)	41
4.1.	Afstorten van een nog in de oprentingsfase verkerende oudedagsreserve- en/of stakingswinstlijfrente naar een lijfrenterekening KG:070:2022:13	41
4.2.	NIEUW - Omzetten ingegane levenslange lijfrente in eigen beheer in een tijdelijke lijfrente na ingang AOW + 5 jaar KG:070:2023:10	42
5.	Standpunten inzake verzekeringen in box 3	44
5.1.	Waardering verzekeringen in box 3 bij faillissement verzekeraar KG:070:2022:17	44
6.	Standpunten inzake oudedagsverplichting (ODV)	45
6.1.	Ingegane ODV en omzetting in lijfrenterekening: minimale uitkeringsduur KG:070:2022:3	45
6.2.	Fiscale behandeling compensatie aan (gewezen) partner bij afkoop of omzetting pensioen in eigen beheer in een oudedagsverplichting KG:070:2022:11	46
6.3.	Ingegane oudedagsverplichting en overlijden: is aankoop van een nabestaandenlijfrente fiscaal geruisloos mogelijk? KG:070:2022:15	49
7.	Standpunten inzake (overige) periodieke uitkeringen	50
7.1.	Studiebeurs aan buitenlandse studenten KG:070:2022:12	50
7.2.	Studiebeurs op grond van overeenkomst met een bedrijf: belast als periodieke uitkering? KG:070:2023:8	53
7.3.	NIEUW - Studiebeurs ontvangen vanuit foundation en uitgekeerd via bedrijf: belast als periodieke uitkering? KG:070:2023:13	55
8.	Standpunten inzake SEW en BEW	57
8.1.	Spaarrekening eigen woning: gevolgen van compensatie bij het uifasieren van de gekoppelde effectenrekening KG:070:2023:9	57
9.	Standpunten inzake echtscheiding	59
9.1.	Aftrekbare onderhoudsverplichting bij verrekening van een lijfrenterekening bij echtscheiding vanwege een periodiek verrekenbeding KG:070:2022:19	59
9.2.	Samenwonende ex-gehuwden en aftrekbaarheid alimentatie KG:070:2023:1	61
9.3.	NIEUW - Afkoop partneralimentatie met bestaande lijfrente in de eigen besloten vennootschap KG:070:2023:16	63
9.4.	Vervreemden/splitsen van een kapitaalverzekering eigen woning/spaarrekening eigen woning in het kader van echtscheiding KG:070:2023:2	64

10. Standpunten inzake aftrekbare kosten (art. 3.108)

67

10.1. Bemiddelingskosten bij een direct ingaande lijfrente KG:070:2023:7

67

Voorwoord

De Belastingdienst heeft op 30 maart 2023 de zogenoemde kennisgroepstandpunten openbaar gemaakt. Door de publicatie wordt daarmee direct duidelijk hoe de Belastingdienst denkt over de fiscale vraagstukken die aan de kennisgroepen zijn voorgelegd.

De vragen en antwoorden zijn openbaar gemaakt via een speciaal daarvoor bestemde website van de Belastingdienst: <https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/>. Daarmee streeft de Belastingdienst naar meer transparantie in de uitvoering.

De Belastingdienst heeft 26 kennisgroepen die ieder op hun eigen beleidsterreinen rechtsvragen en andere ingewikkelde vragen behandelen. Zo zijn er kennisgroepen actief op het terrein van inkomstenbelasting, formeel recht en autobelastingen. Enkele kennisgroepen maakten al langere tijd hun antwoorden op fiscale vraagstukken openbaar, zoals de kennisgroep Pensioenen.

Vanaf 30 maart 2023 publiceren ook alle andere kennisgroepen van de Belastingdienst hun standpunten. Vanaf dat moment zijn vragen en antwoorden van de kennisgroepen vanaf 2022 op de website te raadplegen. Zowel nieuwe als geactualiseerde vragen en antwoorden worden toegevoegd.

In deze compilatie zijn de standpunten opgenomen van de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting. De standpunten zijn 1 op 1 overgenomen vanuit onderstaande bron(link). In totaal gaat het om 38 standpunten, waarvan er 1 is ingetrokken.

[Disclaimer website](#)

Ten aanzien van het gebruik van genoemde website geldt de volgende disclaimer. De informatie op deze website is uitsluitend bedoeld als algemene informatie. We besteden de grootst mogelijke zorg aan de betrouwbaarheid en actualiteit van de informatie op deze website. Het kan door nieuwe jurisprudentie, wijzigingen in wet- en regelgeving of fiscaal uitvoeringsbeleid voorkomen dat de getoonde informatie niet meer geheel actueel is. Daarom geldt voor alle getoonde informatie dat deze actueel is naar de stand van zaken op de datum van publicatie van de betreffende informatie.

Standpunten

Kennisgroepen nemen na een uitgebreide analyse standpunten in over de toepassing van wet- en regelgeving in een specifiek geval. Deze standpunten worden op deze website gepubliceerd. Daarnaast staan op deze website ook vragen en antwoorden waar geen uitgebreide analyse aan ten grondslag ligt, maar die door de kennisgroepen van belang worden geacht om te delen.

Herleidbare standpunten

Informatie die te maken heeft met individuele (rechts)personen valt onder onze geheimhoudingsplicht. Die informatie maken we niet openbaar. Standpunten die ook na anonimiseren herleidbaar zijn naar een individuele belastingplichtige worden daarom niet gepubliceerd.

Informatie van derden

De op deze site opgenomen links naar websites van derden dienen alleen ter informatie van de gebruiker. We aanvaarden geen aansprakelijkheid en geen enkele verantwoordelijkheid voor de

inhoud, het gebruik of de beschikbaarheid van websites waarnaar wordt verwezen of die verwijzen naar deze website. Het gebruik van dergelijke links is voor eigen risico.

Wijzigingen

We behouden ons het recht voor om de op of via de website aangeboden informatie, met inbegrip van de tekst van deze disclaimer, te allen tijde te wijzigen zonder hiervan nadere aankondiging te doen. Het verdient aanbeveling periodiek na te gaan of de op of via deze website aangeboden informatie, met inbegrip van de tekst van deze disclaimer, is gewijzigd.

Vaststellingsdatum

In de periode tot 30 maart 2023 is deze website gevuld met kennisgroepstandpunten. Bij deze standpunten is naast een publicatiedatum ook een vaststellingsdatum opgenomen. Dit is de datum waarop het standpunt is vastgesteld. Na 30 maart 2023 is de vaststellingsdatum gelijk aan de publicatiedatum en wordt deze niet meer afzonderlijk op de website vermeld.

Toepasselijk recht

Op deze website en de disclaimer is het Nederlands recht van toepassing.

Deze compilatie is opgemaakt op 6 juli 2023 (versie 7). Bij de standpunten zie je welke versie (datum van laatste update) in de compilatie is opgenomen.

Aan deze compilatie zijn ten opzichte van de vorige compilatie nieuwe standpunten toegevoegd. Daartoe is aan de koptekst van de nieuwe standpunten het woord 'NIEUW' toegevoegd opdat deze gemakkelijk kunnen worden getraceerd.

Opgemaakt door Erik van Toledo,

Fiscale site Levensverzekeringen

D.d. 6 juli 2023 (versie 7)

Bron:

[https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/?sfid=72&_sft_message_types=standpunt&_sft_message_sfm_belasting_soort=Inkomstenbelasting%20\(IB\)&_sft_message_publication_tag=kg-verzekeringsproducten-vzp](https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/?sfid=72&_sft_message_types=standpunt&_sft_message_sfm_belasting_soort=Inkomstenbelasting%20(IB)&_sft_message_publication_tag=kg-verzekeringsproducten-vzp)

1. Standpunten nieuw regimelijfrenten box 1 (niet-winst; aftrek)

1.1. Lijfrenterekening en bonus bij minimale inleg KG:070:2022:7

Publicatiedatum 27-03-2023, 16:21 | Laatste update 27-03-2023, 16:21

Aanleiding

De bank overweegt een eindejaarsactie voor het openen van een lijfrenterekening op beleggingsbasis. Wanneer een belastingplichtige in de laatste maanden van het jaar zo'n rekening opent en een minimaal bedrag inlegt, ontvangt hij in de eerste maanden van het daaropvolgende jaar een bedrag op de betaalrekening (hierna: bonus). Het afsluiten van de lijfrenterekening op beleggingsbasis kost de belastingplichtige afsluitkosten. Deze worden afzonderlijk in rekening gebracht bij de belastingplichtige.

Vraag

De vraag is of de inleg op de lijfrenterekening volledig op de belastingplichtige drukt en dus volledig aftrekbaar is.

Antwoord

Tot het bedrag van de bonus drukt de inleg op de lijfrenterekening niet op de belastingplichtige. En dus is tot het bedrag van de bonus de inleg niet aftrekbaar op grond van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001).

Tegenover de storting van de inleg staat een bonus. Nu hiertussen een direct verband bestaat, drukt als inleg de storting verminderd met de bonus. Voor de renseignering dient de bank dat bedrag (dus de storting verminderd met de bonus) als inleg te renseigneren. Immers als inleg moet worden gerenseigneerd het bedrag dat op de belastingplichtige drukt. Vergelijk de premievrijstelling bij verzekeraars. Als de belastingplichtige premievrijstelling voor zijn lijfrenteverzekering geniet, neemt de verzekeraar de premie voor haar rekening. Deze premie drukt niet op de belastingplichtige en dient daarom uitgesloten te worden van renseignering. Wel is het zaak dat de belastingplichtige geïnformeerd wordt dat niet de volledige inleg aftrekbaar is, maar dat bij de aftrek reeds rekening gehouden wordt met de bonus die in de 1e maanden van het daaropvolgende jaar wordt ontvangen. De belastingplichtige ziet immers in de vooraf ingevulde aangifte inkomstenbelasting zijn inleg verminderd met de nog te ontvangen bonus staan. De bonus gaat wel onderdeel uitmaken van het lijfrentekapitaal.

Beschouwing

Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001 is voor de aftrek van de inleg op de lijfrenterekening vereist dat de inleg op de belastingplichtige drukt.

De term 'drukken' werd ook gehanteerd onder de Wet Inkomstenbelasting 1964 (hierna: Wet IB 1964). Op grond van artikel 35, eerste lid, Wet IB 1964 kwamen alleen op de inkomsten drukkende kosten voor aftrek in aanmerking.

De term 'drukken' komt in de Wet IB 2001 ook op meerdere plaatsen voor, bijvoorbeeld in artikel 3.110 Wet IB 2001:

“Belastbare inkomsten uit eigen woning zijn de voordelen uit eigen woning verminderd met de op die voordelen drukkende aftrekbare kosten”.

De drukken-op-eis komt ook voor in artikel 6.1, eerste lid, Wet IB 2001 dat de persoonsgebonden aftrek definieert als de in het kalenderjaar op de belastingplichtige drukkende persoonsgebonden aftrekposten.

In onderdeel 5.2 van het [besluit van 10 juni 2010, nr. DGB2010/921](#), is aangegeven dat de voordelen die de geldgever geeft bij het afsluiten van de hypotheek voor de eigen woning van invloed zijn op de rente- of kostenaftrek. Door het voordeel drukt de afsluitprovisie dan wel de betaalde rente niet (helemaal) op de belastingplichtige.

Parlementaire geschiedenis

In [Kamerstukken II, 1999/00, 26727, nr. 7, p. 96](#) is over het drukken-criterium het volgende opgemerkt:

“Enerzijds moeten de uitgaven op de belastingplichtige drukken. Dat houdt in dat de uitgaven uit eigen middelen moeten worden voldaan, zonder verhaalsmogelijkheid. Door deze eis is geen aftrek mogelijk voor uitgaven die (kunnen) worden bestreden uit tegemoetkomingen van een ander die worden verkregen in verband met de gebeurtenissen die de uitgaven hebben veroorzaakt en die in beginsel niet tot het loon behoren. Voorbeelden hiervan zijn een verzekeringsuitkering, een sociale uitkering of verhaal op derden. Anderzijds moet de belastingplichtige zich redelijkerwijs gedrongen kunnen voelen tot het doen van de uitgaven. Hiermee wordt beoogd aan te sluiten bij de betekenis van het begrip «drukken» voor de buitengewone lasten onder het regime van de Wet op de inkomstenbelasting 1964. Afhankelijk van de aftrekpost moet sprake zijn van een morele verplichting of noodzaak tot het doen van de uitgaven.”

Ten aanzien van het drukken-criterium is voor de lijfrentepremie in [Kamerstukken II, 1997/98, 25507, nr. 5, p. 21](#), het volgende aangegeven:

“Voor de heffing van de inkomstenbelasting wordt het volgende opgemerkt. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat de tussenpersoon een geldbedrag of een waardevol cadeau verstrekt ter gelegenheid van het sluiten van een overeenkomst van verzekering. Indien de tussenpersoon daartoe overgaat, kan ervan worden uitgegaan dat het premiebedrag van een lijfrente of kapitaalverzekering als gevolg daarvan niet wijzigt. Het premiebedrag zoals dat in de overeenkomst met de verzekeringsmaatschappij is opgenomen, ondergaat immers geen wijziging als gevolg van de «begunstiging» door de tussenpersoon.

Voor de lijfrentepremie-aftrek ontstaat wel een ander gevolg. Om tot aftrek te kunnen leiden voor de inkomstenbelasting dient een lijfrentepremie ten laste te komen van de belastingplichtige, dat wil onder meer zeggen dat de voldane premies niet geheel of ten dele zijn te bestrijden uit ter zake van derden ontvangen bedragen die niet tot het inkomen van de belastingplichtige behoren. Voor zover derhalve de belastingplichtige een geldbedrag of waardevol cadeau van de tussenpersoon ontvangt, komt tot dat bedrag of tot de waarde van dat cadeau de betaalde lijfrentepremie niet voor de rekening van de belastingplichtige. In zoverre is dan ook geen lijfrentepremie-aftrek mogelijk.”

Uit de passage “Voor zover derhalve de belastingplichtige een geldbedrag of waardevol cadeau van de tussenpersoon ontvangt, komt tot dat bedrag of tot de waarde van dat cadeau de betaalde lijfrentepremie niet voor de rekening van de belastingplichtige.” volgt dat tot het bedrag van de bonus, de inleg op de lijfrenterekening niet drukt op de belastingplichtige. En dus is tot het bedrag van de bonus de inleg niet aftrekbaar op grond van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001.

1.2. Te hoge inleg op lijfrenterekening/ lijfrentebeleggingsrecht binnen drie maanden bij instelling gemeld en behaald rendement KG:070:2022:20

Publicatiedatum 23-03-2023, 14:05 | Laatste update 27-03-2023, 14:03

Aanleiding

Een belastingplichtige stort op 1 november van jaar x abusievelijk € 150.000 naar een lijfrenterekening/ lijfrentebeleggingsrecht. Dit bedrag wordt direct overgeboekt naar een gekoppelde beleggersrekening. In 2,5 maanden tijd behaalt de belastingplichtige een rendement van € 10.000. Op 15 januari van jaar x+1 meldt de belastingplichtige zich bij de bank met het verzoek om de storting en het rendement (deels) terug te boeken met toepassing van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021.

Vragen

1. Het tegoed bedraagt inmiddels € 160.000. De belastingplichtige wil dit volledige tegoed terug laten storten. Op 1 januari van jaar x+1 bedroeg het tegoed € 158.133. Moet de bank het volledige tegoed terugstorten op basis van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021? Als de bank het bedrag van de storting al heeft gerenseigneerd, hoe hoog moet het correctierenseignement zijn? Welk bedrag moet de belastingplichtige opgeven als bezitting in box 3, nu de peildatum van 1 januari valt tussen het moment van storting en het corrigeren?
2. Het tegoed bedraagt inmiddels € 160.000. De belastingplichtige wil een deel van de storting (€ 125.000) en het daarop behaalde rendement terug laten storten. Op 1 januari van jaar x+1 bedroeg het tegoed € 158.133. Daarvan is € 131.778 toe te rekenen aan de storting van € 125.000. Moet de bank € 125.000 plus het daarop behaalde rendement terugstorten op basis van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021? Als de bank het bedrag van de storting al heeft gerenseigneerd, hoe hoog moet het correctierenseignement zijn? Welk bedrag moet de belastingplichtige opgeven als bezitting in box 3, nu de peildatum van 1 januari valt tussen het moment van storting en het corrigeren?
3. Het tegoed bedraagt door koersverliezen inmiddels € 140.000. De belastingplichtige wil het volledige tegoed terug laten storten. Op 1 januari van jaar x+1 bedroeg het tegoed € 141.867. Moet de bank het volledige tegoed terugstorten op basis van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021? Als de bank het bedrag van de storting al heeft gerenseigneerd, hoe hoog moet het correctierenseignement zijn? Welk bedrag moet de belastingplichtige opgeven als bezitting in box 3, nu de peildatum van 1 januari valt tussen het moment van storting en het corrigeren?
4. De belastingplichtige heeft in jaar x-1 € 9.500 gestort. In jaar x stort de belastingplichtige € 150.000. Het tegoed bedraagt daarna inclusief behaald rendement € 160.000. Alle stortingen worden op dezelfde wijze belegd. In jaar x+1 (binnen drie maanden na de storting) wil de belastingplichtige de storting van € 150.000 terug laten boeken. Het tegoed van de lijfrenterekening bedraagt op dat moment door koersverliezen € 140.000. Op 1 januari van jaar x+1 bedroeg het tegoed € 143.733. Daarvan is € 134.750 toe te rekenen aan de storting van € 150.000. Moet de bank € 140.000 terugstorten op basis van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021? Als de bank het bedrag van de storting al heeft gerenseigneerd, hoe

hoog moet het correctierenseignement zijn? Welk bedrag moet de belastingplichtige opgeven als bezitting in box 3, nu de peildatum van 1 januari valt tussen het moment van storting en het corrigeren?

Antwoorden

1. Het rendement van € 10.000 is volledig gekoppeld aan de inleg van € 150.000. Daarom moet de inleg met het behaalde rendement (dus € 160.000) worden teruggestort op grond van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021.
Als de bank de storting van € 150.000 heeft gerenseigneerd, moet de bank een correctierenseignement opmaken voor hetzelfde bedrag.
De belastingplichtige moet het tegoed van de lijfrenterekening op 1 januari opnemen als bezitting in box 3, dus € 158.133.
2. Het rendement van € 10.000 is volledig gekoppeld aan de inleg van € 150.000. Als een deel van de inleg wordt teruggestort, is dit inclusief het daarmee behaalde positieve rendement. De terugstorting bedraagt dus $€ 125.000 + € 125.000 / € 150.000 * € 10.000$, dus in totaal € 133.333.
Als de bank de storting van € 150.000 heeft gerenseigneerd, moet de bank een correctierenseignement opmaken voor € 125.000.
De belastingplichtige moet het tegoed van de lijfrenterekening op 1 januari dat is toe te rekenen aan het deel van de inleg dat wordt teruggestort opnemen als bezitting in box 3. Dat is € 131.778.
3. Het negatieve rendement van € 10.000 is volledig gekoppeld aan de inleg van € 150.000. Daarom moet de inleg met het behaalde negatieve rendement (dus € 140.000) worden teruggestort op grond van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021.
Als de bank de storting van € 150.000 heeft gerenseigneerd, moet de bank een correctierenseignement opmaken voor hetzelfde bedrag.
De belastingplichtige moet het tegoed van de lijfrenterekening op 1 januari opnemen als bezitting in box 3, dus € 141.867.
4. Het negatieve rendement van € 20.000 is niet volledig gekoppeld aan de inleg van € 150.000. Dus moet worden bekeken welk deel van het rendement is gekoppeld aan de inleg van € 150.000.

Het negatieve rendement is € 20.000. Daarvan is € 150.000/€ 160.000e deel toe te rekenen aan de storting van € 150.000. Dat is € 18.750. Dan moet de bank dus € 131.250 (€ 150.000 -/ - € 18.750) teruggestorten op grond van onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021.

Als de bank de storting van € 150.000 heeft gerenseigneerd, moet de bank een correctierenseignement opmaken voor hetzelfde bedrag.

De belastingplichtige moet het tegoed van de lijfrenterekening op 1 januari dat is toe te rekenen aan het deel van de inleg dat wordt teruggestort opnemen als bezitting in box 3, dus € 134.750.

Beschouwing

Box 3 aangifte:

In onderdeel 2.5 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021 staat bij een melding na drie maanden dat na terugboeking de inleg geacht wordt niet te hebben plaatsgevonden. Dit kan van

belang zijn voor de rendementsgrondslag van box 3. Hetzelfde geldt voor een melding binnen drie maanden, als binnen die periode de peildatum van 1 januari valt.

1.3. Jaar- en reserveringsruimte: Kan AOW-franchise in de jaar- en reserveringsruimte naar beneden worden bijgesteld wegens lagere rechten voor AOW-uitkering in verband met verblijf in buitenland? KG:070:2022:9

Publicatiedatum 10-03-2023, 11:37 | Laatste update 27-03-2023, 14:05

Aanleiding

Een belastingplichtige gaat op latere leeftijd in Nederland wonen en heeft daardoor slechts een deel van zijn AOW-rechten opgebouwd. Omdat hij geen inkomen heeft, kan hij geen aanvullende AOW-rechten inkopen. Na enkele jaren heeft hij een eigen inkomen, maar omdat er 5 jaren zijn verstreken kunnen er geen AOW-rechten meer ingekocht worden.

Vraag

Is het fiscaal toegestaan om voor de berekening van de jaar- en reserveringsruimte een lagere franchise te hanteren dan bepaald in artikel 3.127, lid 3 van de Wet op de inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001)?

Antwoord

Nee. Het is fiscaal niet toegestaan om bij de berekening van de jaar- en reserveringsruimte een lagere franchise te hanteren dan bepaald in artikel 3.127, lid 3 Wet IB 2001.

Beschouwing

In april 2002 heeft de Staatssecretaris van Financiën antwoorden gegeven op Kamervragen over de berekening van het pensioengat. U kunt deze [hier](#) raadplegen.

Daarbij heeft de staatssecretaris geantwoord dat bij de berekening van een pensioengat geen rekening wordt gehouden met een gedeeltelijke AOW-opbouw.

Hierbij heeft de staatssecretaris aangegeven dat hij het niet vanzelfsprekend vindt dat een in het buitenland ontstaan tekort in de AOW-opbouw waarbij geen enkele relatie op het gebied van wonen of werken met Nederland bestond ten laste van de Nederlandse schatkist moet worden gerepareerd.

Ten aanzien van de eventuele reparatie in de lijfrentesfeer merkt de staatssecretaris het volgende op:

“Reparatie in de lijfrentesfeer zou leiden tot de invoering van een algemene inhaalregeling, toegespitst op de compensatie van een AOW-tekort. Bij de totstandkoming van de Wet IB 2001 is de oorspronkelijk door de regering voorgestelde algemene inhaalregeling naar aanleiding van kritiek van de Kamer op het punt van de complexiteit vervangen door een basisaftrek en een verruiming van de reserveringsregeling (de regeling op grond waarvan pensioentekorten in de afgelopen zeven jaar – binnen bepaalde grenzen – alsnog kunnen worden gecompenseerd).

Het laten vervallen van de algemene inhaalregeling spoort bovendien met de mogelijkheden in de sfeer van de arbeidspensioenen waarbij de opbouw van oudedagsvoorzieningen met een zekere gelijkmatigheid dient plaats te vinden en in beginsel gekoppeld is aan de diensttijd.

Naast de extra ruimte in de basisaftrek en de verruimde reserveringsregeling kan bovendien extra ruimte worden gevonden in de pensioensfeer aangezien de grenzen van de bestaande

pensioenwetgeving ruimer zijn dan de grenzen die in de meeste collectieve regelingen gebruikelijk zijn.

Gezien het bovenstaande ben ik dan ook van mening dat met de keuzes die bij de Belastingherziening 2001 zijn gemaakt en de mogelijkheden die het pensioen- en lijfrentesysteem ook nu nog steeds bieden, een evenwichtig geheel bestaat.”

1.4. Jaarruimte en de te hanteren nettofactor bij de imputatie van het nettopensioen KG:070:2023:6

Publicatiedatum 01-06-2023, 11:31 | Laatste update 01-06-2023, 11:31 | Standpunt

Aanleiding

In artikel 3.127, vierde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) is de imputatie op de jaarruimte geregeld. In onderdeel a is onder andere bepaald dat het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 Wet IB 2001 betaalde of verrekenende premies, gedeeld door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid Wet IB 2001, geïmputeerd moet worden.

Vraag

Moet de nettofactor van het kalenderjaar of het voorafgaande kalenderjaar worden gehanteerd?

Antwoord

De nettofactor van het kalenderjaar moet worden gehanteerd.

Beschouwing

In artikel 3.127, vierde lid, onderdeel a, Wet IB 2001 wordt verwezen naar de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid, Wet IB 2001. Dat is de factor die in dat artikel staat in het kalenderjaar waarover de jaarruimte wordt berekend.

Bij het berekenen van de jaarruimte over een kalenderjaar, is de nettofactor van dat kalenderjaar relevant. In de wettekst staat niet dat het gaat om de nettofactor van het voorafgaande kalenderjaar.

In feite is dit niet anders dan bij de berekening van de pensioenaangroei volgens het vierde lid, onderdeel a van artikel 3.127, Wet IB 2001. Hier wordt voor de toe te rekenen aangroei in het voorafgaande kalenderjaar ook uitgegaan van de vermenigvuldigingsfactor van het kalenderjaar waarover de jaarruimte wordt berekend.

1.5. NIEUW - Pensioenaangroei overeenkomstig artikel 15, tweede lid, UBIB 2001 KG:070:2023:15

Publicatiedatum 04-07-2023, 11:53 | Laatste update 04-07-2023, 11:53 | Standpunt

Aanleiding

In onderdeel 6.1.12 van het lijfrentebesluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021, is beschreven op welke wijze de pensioenaangroei wordt gedefinieerd binnen een beschikbare premieregeling.

Vraag

Moet de risicopremie die betrekking heeft op het vooroverlijden worden meegenomen in de totale premie ter bepaling van de pensioenaangroei overeenkomstig artikel 15, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 (hierna: UBIB 2001)?

Antwoord

Ja.

Beschouwing

Bij de berekening van de factoren van artikel 15, tweede lid, UBIB 2001 is uitgegaan van een ouderdomspensioen en een direct ingaand opgebouwd partnerpensioen ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen. Met het risico van vooroverlijden is rekening gehouden bij het vaststellen van de koopsomfactoren. Om die reden moet bij de berekening van de pensioenaangroei overeenkomstig artikel 15, tweede lid, UBIB 2001 ook dat deel van de premie in aanmerking worden genomen dat betrekking heeft op het partnerpensioen vóór pensioendatum. Als de premie voor het partnerpensioen vóór pensioendatum niet zou worden meegenomen in de totale premie, wordt een deel van de premie voor het ouderdomspensioen feitelijk toegerekend aan de dekking van het vooroverlijdensrisico. Dit resulteert dan ten onrechte in een lagere pensioenaangroei..

1.6. NIEUW - Aftrekbaarheid premies lijfrente meerderjarig invalide (klein)kind KG:070:2023:14

Publicatiedatum 04-07-2023, 11:45 | Laatste update 04-07-2023, 11:45 | Standpunt

Aanleiding

Belastingplichtige en zijn partner hebben een invalide (klein)kind. Er wordt een lijfrente afgesloten als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel b, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). Het (klein)kind is op de polis opgenomen als verzekerde en enige begunstigde.

Vragen

1. Bij wie zijn de premies voor de lijfrente aftrekbaar, als het (klein)kind als verzekeringnemer is opgenomen?
2. Bij wie zijn de premies voor de lijfrente aftrekbaar, als de (groot)ouder als verzekeringnemer is opgenomen?
3. Is een bancaire variant voor de lijfrente mogelijk?

Antwoorden

1. De premies zijn aftrekbaar bij de (groot)ouder die als premiebeter op de polis is opgenomen.
2. De premies zijn aftrekbaar bij de (groot)ouder die als verzekeringnemer op de polis is opgenomen.
3. Nee.

Beschouwing

Als het (klein)kind op de polis als verzekeringnemer is opgenomen, komen de premies op grond van artikel 3.124, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001 als uitgaven voor inkomensvoorzieningen voor aftrek in aanmerking bij de (groot)ouder die op de polis of op een clauseblad (premiebetalersclausule) als premiebeter is opgenomen.

De premies zijn ook aftrekbaar bij de (groot)ouder, als die op de polis is opgenomen als verzekeringnemer en de premie betaalt. Het (klein)kind moet in dit geval ook als verzekerde en enige begunstigde zijn opgenomen op de polis.

In artikel 3.126a Wet IB 2001 ontbreekt de variant van een lijfrente voor invalide (klein)kinderen. Een bancaire variant voor een dergelijke lijfrente is daarom niet mogelijk. In [Kamerstukken II 2008/09, 32128, nr. 3](#), p. 40 is hierover het volgende opgemerkt:

“Ook de lijfrente voor het invalide (klein)kind lijkt zich niet goed te lenen voor een bankspaarvariant. Een van de vereisten van deze faciliteit is namelijk dat het om een levenslange uitkering moet gaan. Dan is er dus per definitie sprake van een langlevensrisico. Een fictie voor een minimale uitkeringstermijn gebaseerd op de gemiddelde leeftijdsverwachting – zoals bij de lijfrentespaarrekening en lijfrentebeleggingsrecht – lijkt niet werkbaar, omdat de individuele leeftijdsverwachting, afhankelijk van de aard van de invaliditeit, sterk zal fluctueren.”

2. Standpunten nieuw regimelijfrenten box 1 (niet-winst; vereisten)

2.1. Uiterste ingangsdatum als de opbouwfase van de lijfrente eindigt 5 jaar na de AOW-leeftijd KG:070:2022:6

Publicatiedatum 27-03-2023, 16:16 | Laatste update 27-03-2023, 16:16

Aanleiding

De belastingplichtige bereikt in jaar $t=0$ de AOW-leeftijd. De contractuele einddatum van de lijfrente in de opbouwfase ligt in jaar $t=5$. De belastingplichtige wil een uitkerende lijfrente (verzekering of rekening) aankopen en de overdracht van het lijfrentekapitaal vindt plaats in jaar $t=6$.

Vraag

- a. Als deze belastingplichtige in mei van jaar $t=6$ het lijfrentekapitaal laat overdragen naar de aanbieder waar de uitkeringen moeten plaatsvinden, is het fiscaal toegestaan dat de 1e lijfrente-uitkering plaatsvindt in december van jaar $t=6$?
- b. De belastingplichtige besluit pas in december van jaar $t=6$ bij welke aanbieder hij zijn uitkerende lijfrenteverzekering wil aankopen. In verband met waardeoverdracht vangt de 1e uitkering pas aan in januari van jaar $t=7$, met andere woorden in het kalenderjaar 7 jaar nadat de AOW-leeftijd is bereikt. Is dat fiscaal toegestaan?
- c. De belastingplichtige besluit pas in december van jaar $t=6$ bij welke aanbieder hij zijn uitkerende lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht wil aankopen. In verband met waardeoverdracht vangt de 1e uitkering pas aan in januari van jaar $t=7$, met andere woorden in het kalenderjaar 7 jaar nadat de AOW-leeftijd is bereikt. Is dat fiscaal toegestaan?

Antwoord

- a. Ja. Dat is fiscaal toegestaan, zowel bij het sluiten van een ingaande lijfrenteverzekering als bij het openen van een ingaande lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht.
- b. Ja, omdat een ingaande lijfrenteverzekering wordt gesloten.
- c. Nee, omdat een lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht wordt geopend.

Beschouwing

Wettelijk kader

Bij een lijfrenteverzekering dienen de termijnen uiterlijk in te gaan in het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd bereikt die 5 jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet (hierna: AOW). Dit volgt uit artikel 3.125, eerste lid, onderdeel a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001).

Bij een lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht dient de eerste termijn te worden uitgekeerd uiterlijk in het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd bereikt die 5 jaar hoger is dan de

pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, AOW. Dit volgt uit artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 1o, Wet IB 2001.

De belastingplichtige heeft de AOW-leeftijd bereikt in jaar $t=0$. En dus diende de lijfrente uiterlijk in te gaan in jaar $t=5$. De einddatum van de lijfrente lag in jaar $t=5$.

Op grond van artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 moet dan uiterlijk op 31 december van jaar $t=6$ de omvang van de lijfrentetermijnen worden vastgesteld dan wel moet de lijfrente worden omgezet in een andere (uitgestelde) lijfrente. Op grond van E.2 van de Vragen en antwoorden over lijfrenten heeft de belastingplichtige, nu de expiratie van de lijfrente in jaar $t=5$ heeft plaatsgevonden, voor het daadwerkelijk bedingen en doen ingaan van de uitkeringen de tijd tot en met uiterlijk 31 december van jaar $t=6$.

Volgens de letterlijke tekst van de wet wordt een onderscheid gemaakt tussen de lijfrenteverzekering (artikel 3.125 Wet IB 2001) en de lijfrenterekening/het lijfrentebeleggingsrecht (artikel 3.126a Wet IB 2001). Bij lijfrenteverzekeringen wordt gesproken over 'ingaan' en bij de lijfrenterekening over 'de eerste termijn wordt uitgekeerd'.

Dit onderscheid betekent dat de lijfrenteverzekering mag ingaan in het jaar van AOW-leeftijd + 6 (dus jaar $t=6$) en bij een uitkering achteraf de eerste uitkering pas hoeft plaats te vinden in het jaar van het bereiken van de AOW-leeftijd + 7 (dus jaar $t=7$).

Bij een lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht moet de 1e termijn worden uitgekeerd in het jaar van het bereiken van de AOW-leeftijd + 6 (dus jaar $t=6$).

2.2. Lijfrenterekening en uitbetalen van het tegoed aan niet-natuurlijk persoon KG:070:2022:1

Publicatiedatum 27-03-2023, 15:54 | Laatste update 27-03-2023, 15:54

Aanleiding

De rekeninghouder van een lijfrenterekening, waarvan de uitkeringen reeds zijn ingegaan, overlijdt. Het tegoed op de lijfrenterekening komt deels toe aan een niet-natuurlijk persoon. De bank wil dat deel van het tegoed in 1 keer uitbetalen aan de niet-natuurlijk persoon.

Vraag

De vraag is of de bank het deel van het tegoed, dat toekomt aan de niet-natuurlijk persoon, in 1 keer kan uitbetalen zonder inhouding van loonheffing en zonder heffing van inkomstenbelasting bij de erflater en de overige erfgenamen.

Antwoord

De bank kan het lijfrentetegoed, voor zover dat toekomt aan de niet-natuurlijk persoon, in 1 keer uitbetalen zonder inhouding van loonheffing.

Van heffing van inkomstenbelasting is geen sprake bij de erflater/erfgenamen voor het lijfrentetegoed dat toekomt aan de niet-natuurlijk persoon.

Beschouwing

Wettelijk kader

Bij het in 1 keer uitbetalen van het lijfrentetegoed, is sprake van afkoop als bedoeld in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). In artikel 34, eerste lid, aanhef en onderdeel c van de Wet op de loonbelasting 1964 (hierna: Wet LB 1964) is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld ingevolge welke loonbelasting mede wordt geheven van natuurlijke personen die een afkoopsom genieten ter zake van een afkoop als bedoeld in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001.

In artikel 34 Wet LB 1964 wordt gesproken over natuurlijke personen. Daar wordt niet gesproken over de niet-natuurlijk persoon. De bank kan het lijfrentetegoed, dat toekomt aan de niet-natuurlijk persoon, derhalve in 1 keer uitbetalen zonder inhouding van loonheffing.

In artikel 3.133, eerste lid juncto artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001 is bepaald dat bij afkoop negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen bij de gerechtigde, indien de rekeninghouder is overleden. Maar, de gerechtigde is de niet-natuurlijk persoon. Van heffing van inkomstenbelasting is dan geen sprake. In artikel 1.1 Wet IB 2001 is namelijk bepaald dat inkomstenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen.

2.3. Toedeling lijfrenterekening in uitkerende fase na overlijden rekeninghouder KG:070:2022:2

Publicatiedatum 14-03-2023, 15:18 | Laatste update 27-03-2023, 14:02

Aanleiding

Bij een lijfrenterekening in de uitkerende fase overlijdt de rekeninghouder. De lijfrente keert € 3.000 per jaar uit en heeft een resterende looptijd van 10 jaar. Op het moment van overlijden is het tegoed op de rekening € 28.000. Er zijn 7 erfgenamen. De erfgenamen willen het tegoed toedelen aan 1 erfgenaam.

Vraag

Uit onderdeel 9.1.6 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021, volgt dat het mogelijk is om de lijfrenterekening aan 1 erfgenaam toe te delen zonder fiscale gevolgen, aangezien het tegoed per erfgenaam lager is dan de grens voor de regeling afkoop kleine lijfrente. Geldt deze toedelingsmogelijkheid ook wanneer tegenover het 'afzien van de eigen lijfrente-uitkeringen' een tegenprestatie staat? Bijvoorbeeld omdat de erfgenamen in ruil voor hun recht op het lijfrentetegoed een deel uit de nalatenschap ontvangen. Zo nee, hoe moet een bank hiermee omgaan?

Antwoord

Ja. De toedelingsmogelijkheid geldt ook wanneer tegenover het 'afzien van de eigen lijfrente-uitkeringen' een tegenprestatie staat.

Beschouwing

In de onderdelen 9.1.5 en 9.1.6 van het Besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021, is een oplossing geboden voor de administratieve problemen die ontstaan bij relatief kleine bedragen bij vererving van een lijfrenterekening of lijfrentekapitaal. Om te bepalen of sprake is van relatief kleine bedragen wordt aangesloten bij het bedrag van de regeling voor afkoop kleine lijfrente (artikel 3.133, lid 2, onderdeel d van de Wet inkomstenbelasting 2001). In deze casus zou bij splitsing van het lijfrentetegoed in 7 lijfrenterekeningen jaarlijks per rekening een uitkering plaatsvinden van € 428 (€ 3.000 / 7), dit komt neer op € 35,66 per maand. Doordat het mogelijk is om de lijfrenterekening toe te delen aan 1 erfgenaam, bedraagt de jaarlijkse uitkering dan € 3.000 (€ 250 per maand).

Toedeling van de lijfrenterekening door de ene erfgenaam aan de andere erfgenaam wordt feitelijk niet aangemerkt als een afkoop bij de ene erfgenaam. Het is daarom voor de inkomstenbelasting niet relevant of sprake is van een tegenprestatie voor het toedelen van de lijfrenterekening.

2.4. Vragen en antwoorden over een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht waarvan de rekeninghouder van de termijnen vóór de uitkering van de laatste termijn overlijdt; recht op niet uitgekeerde termijnen vaststellen voor de nabestaanden KG:070:2022:10

Publicatiedatum 10-03-2023, 13:29 | Laatste update 27-03-2023, 13:58

Aanleiding

De rekeninghouder van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht overlijdt vóór de uitkering van de laatste termijn. Het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen gaat ingevolge artikel 3.126a, lid 6 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) over op diens erfgenamen.

Vragen

1. Na het overlijden van de rekeninghouder kan enige tijd verstrijken voordat duidelijk is wie de rechthebbende erfgenamen zijn, de vereiste klantidentificatie heeft plaatsgevonden en 1 of meerdere nieuwe rekeningen op naam van de erfgena(a)m(en) zijn geopend. Na de melding van het overlijden wordt de uitkering stopgezet. Wanneer pas na enkele maanden later de termijnen kunnen worden voortgezet ten behoeve van de erfgenamen: Hoe moet worden omgegaan met de in de tussentijd niet uitgekeerde termijnen?
2. Wordt de einddatum van de termijnen naar achteren verschoven, zodat in totaal evenveel termijnen worden uitgekeerd als oorspronkelijk bedoeld?
3. Worden de resterende termijnen in 1 keer uitgekeerd, zijnde alle termijnen die sinds de melding van het overlijden vervallen zijn en uitgekeerd zouden zijn wanneer de rekeninghouder niet zou zijn overleden?
4. Als sprake is van een lijfrente op basis van beleggingen, moet dan in de tussenliggende periode worden berekend hoe hoog de uitkeringen hadden moeten zijn?
5. Moet de oorspronkelijke einddatum worden aangehouden waarbij de niet uitgekeerde termijnen vervallen (met als gevolg dat de resterende uitkeringen hoger worden)?
6. Hoe luidt het antwoord op de voorgaande vragen in de situatie dat in de periode tussen melding van het overlijden en vaststelling van de erfgenamen de oorspronkelijke einddatum wordt bereikt?
7. Heeft een erfgenaam ook de mogelijkheid om niet te kiezen voor voortzetting van de uitkering maar in plaats daarvan te kiezen voor de aankoop van een nabestaandenlijfrente overeenkomstig artikel 3.126a, lid 4, onderdeel b Wet IB 2001?
8. Is het fiscaal toegestaan dat een erfgenaam de voortzetting van de uitkering bij een andere aanbieder van lijfrente laat plaatsvinden?
9. De erfgenaam krijgt een lijfrenterekening op basis van beleggingen op zijn of haar eigen naam. De beleggingen worden verkocht en overgeheveld naar de lijfrenterekening van de erfgenaam (al dan niet met verdeling van de waarde over meerdere erfgenamen), waarna de beleggingen

opnieuw worden aangekocht. Door administratieve redenen kan dan 1 maanduitkering niet plaatsvinden. Is dat fiscaal toegestaan?

Antwoorden

1. Na het overlijden van de rekeninghouder mag de uitbetaling van de termijnen worden opgeschort tot het moment dat de rechthebbende erfgenamen bekend zijn en alle benodigde administratieve zaken zijn geregeld. Direct daarna moet de opgeschorte uitbetaling van de termijnen plaatsvinden door uitbetaling in 1 keer en moeten de uitbetalingen van de lijfrentetermijnen (weer) aanvangen aan de rechthebbende erfgenamen.
2. Nee. Zie het antwoord bij vraag 1.
3. Ja. Zie het antwoord bij vraag 1.
4. De hoogte van de termijnen moet op de reguliere wijze worden berekend. Slechts de uitbetaling van deze termijnen wordt opgeschort tot het moment dat de rechthebbende erfgenamen bekend zijn en alle benodigde administratieve zaken zijn geregeld.
5. Zie de antwoorden hierboven. De termijnen vervallen niet. Slechts de uitbetaling daarvan wordt opgeschort.
6. In de situatie dat in de periode tussen de melding van het overlijden en vaststelling van de erfgenamen de oorspronkelijke einddatum wordt bereikt geldt hetzelfde als bij de bovenstaande antwoorden. De opgeschorte uitbetaling van de termijnen moet alsnog plaatsvinden door uitbetaling in 1 keer aan de rechthebbende erfgenamen.
7. Nee. Het is op grond van artikel 3.134, lid 1 Wet IB 2001 mogelijk een lijfrente om te zetten in een ander zodanig recht. Omdat de lijfrente die de erfgenaam heeft geërfd anders is dan de lijfrente als bedoeld in artikel 3.126a, lid 4, onderdeel b Wet IB 2001, kan deze niet worden omgezet.
8. Ja. Iedere erfgenaam kan individueel de keuze maken om zijn of haar lijfrente om te zetten in een ander zodanig recht. Dit kan ook bij een andere aanbieder.
9. Ja. Zie het antwoord bij vraag 1. De uitbetaling van de termijnen mag worden opgeschort, maar deze opgeschorte termijnen moeten alsnog worden uitbetaald op het moment dat de rechthebbende erfgenamen bekend zijn en alle benodigde administratieve zaken zijn geregeld. Als 1 uitkering niet heeft plaatsgevonden, kan dit worden opgevat als een opgeschorte uitbetaling van die lijfrentetermijn en moet de uitbetaling daarna alsnog plaatsvinden.

2.5. Looptijd bancaire oudedagslijfrente in geval van wijziging AOW-gerechtigde leeftijd KG:070:2022:8

Publicatiedatum 10-03-2023, 10:34 | Laatste update 27-03-2023, 14:04

Aanleiding

Een belastingplichtige wil de 1e termijn van een bancaire oudedagslijfrente uitkeren vóór het kalenderjaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. Op het moment van het uitkeren van de 1e termijn van de oudedagslijfrente is de AOW-gerechtigde leeftijd van belastingplichtige nog niet definitief vastgesteld. Dit komt omdat belastingplichtige een leeftijd heeft die meer dan 5 jaar voor zijn geprognoseerde AOW-gerechtigde leeftijd ligt.

Als de uitkeringen van een bancaire oudedagslijfrente eerder ingaan dan in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt, geldt een minimale termijn voor de uitkeringsperiode van 20 jaar, plus het aantal jaren dat de lijfrentegerechtigde jonger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd, vanaf het moment dat de 1e uitkering plaatsvindt.

Vraag

Indien bij het vaststellen van de duur van de uitkerende bancaire oudedagslijfrente rekening wordt gehouden met de geprognoseerde AOW-leeftijd en achteraf blijkt dat de daadwerkelijke AOW-gerechtigde leeftijd hoger is, ligt de einddatum van de bancaire lijfrente-uitkering minder dan 20 jaar na de AOW-datum. Is dit fiscaal toegestaan?

Antwoord

Ja. Het ontmoet fiscaal geen bezwaar dat de bancaire oudedagslijfrente een minimale duur heeft die is afgestemd op de AOW-gerechtigde leeftijd zoals bekend op het moment van het ingaan van de uitkerende bancaire oudedagslijfrente. Op het moment dat de AOW-gerechtigde leeftijd achteraf hoger blijkt te zijn, hoeft de duur van de uitkerende bancaire oudedagslijfrente dus niet verlengd te worden.

Beschouwing

Voor een lijfrenterekening geldt een minimale looptijd van 20 jaar, vermeerderd met het aantal jaren tussen het tijdstip van het uitkeren van de 1e termijn en de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, lid 1 van de Algemene Ouderdomswet, van de lijfrentegerechtigde. Dit is geregeld in artikel 3.126a, lid 4, onderdeel a, onder 2 van de Wet inkomstenbelasting 2001.

2.6. NIEUW - Toegestane einddatum overbruggingslijfrente KG:070:2023:12

Publicatiedatum 04-07-2023, 11:34 | Laatste update 04-07-2023, 11:34 | Standpunt

Aanleiding

Een belastingplichtige heeft bij een verzekeraar een aanspraak op een lijfrente waarvoor na 31 december 2005 geen premies zijn voldaan. De belastingplichtige wendt de aanspraak aan voor een overbruggingslijfrente als bedoeld in artikel 10a.1 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). De belastingplichtige komt met de verzekeraar een einddatum van de termijnen overeen die in het jaar ligt waarin de belastingplichtige de leeftijd van 60 jaar bereikt.

Vragen

1. Is het in de volgende situaties toegestaan dat de einddatum van de lijfrentetermijnen ligt in het jaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 60 jaar bereikt?
  - A. De belastingplichtige heeft één pensioenregeling waarbij de pensioeningangsdatum op 60 jaar staat.
  - B. De belastingplichtige heeft meerdere pensioenregelingen, waarbij bij één van de regelingen de pensioeningangsdatum op 60 jaar staat.
  - C. De belastingplichtige heeft één pensioenregeling waarbij de pensioeningangsdatum op 65 jaar staat, maar hij is voornemens de pensioeningangsdatum te zijner tijd te vervroegen naar 60 jaar.
2. Wat is het gevolg als de belastingplichtige, nadat de overbruggingslijfrente is ingegaan als bedoeld in situatie A, met de pensioenuitvoerder overeenkomt de pensioeningangsdatum alsnog uit te stellen?

Antwoorden

1. Voor situaties A en B is het toegestaan dat de einddatum van de lijfrentetermijnen ligt in het jaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 60 jaar bereikt.
Voor situatie C is het niet toegestaan dat de einddatum van de lijfrentetermijnen ligt in het jaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 60 jaar bereikt; de einddatum van de lijfrentetermijnen mag op zijn vroegst liggen in het jaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 65 jaar bereikt.
2. Op het moment dat een overeengekomen pensioeningangsdatum wordt gewijzigd, voldoet de overbruggingslijfrente niet meer aan de voorwaarden van artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001. Ingevolge artikel 3.133 Wet IB 2001 wordt de waarde van de lijfrente op dat moment aangemerkt als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen en daarmee gerekend tot het belastbare inkomen uit werk en woning (box 1). In dat geval is revisierente verschuldigd op grond van artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

Beschouwing

Als een einddatum van de termijnen wordt overeengekomen bij het ingaan van een overbruggingslijfrente, moet op dat moment worden beoordeeld of sprake is van een toegestane einddatum.

Ingevolge artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001 (tekst 2005) moeten de termijnen van een overbruggingslijfrente eindigen in het jaar waarin de belastingplichtige de leeftijd van 65 jaar bereikt of in het jaar waarin hij een uitkering op grond van een pensioenregeling gaat genieten. Op grond van artikel 10a.1 Wet IB 2001 geldt deze bepaling nog steeds voor zover sprake is van de aldaar genoemde gevallen. Op grond van de goedkeuring in het besluit van 21 juli 2022, nr. 2022-8234, mag de uitkeringsperiode van de overbruggingslijfrente ook eindigen in het jaar waarin de belastingplichtige de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.

In situatie A en B eindigen de lijfrentetermijnen in het jaar waarin de belastingplichtige een uitkering op grond van een pensioenregeling gaat genieten. Dat is fiscaal toegestaan.

In situatie C eindigen de lijfrentetermijnen in het jaar waarin de belastingplichtige 60 jaar wordt. De belastingplichtige gaat dan nog geen uitkering op grond van een pensioenregeling genieten en bereikt dan niet de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. Het is dus fiscaal niet toegestaan dat de lijfrentetermijnen eindigen in het jaar waarin de belastingplichtige 60 jaar wordt.

2.7. Looptijd levenslange nabestaandenlijfrente van de echtgenote wijzigen in een tijdelijke KG:070:2022:5

Publicatiedatum 10-03-2023, 10:10 | Laatste update 27-03-2023, 14:03

Aanleiding

Een belastingplichtige heeft een overeenkomst gesloten voor een levenslange nabestaandenlijfrente met zijn echtgenote als begunstigde. Hij wil die omzetten in een tijdelijke nabestaandenlijfrente.

Vraag

Mag de looptijd van een nabestaandenlijfrente ten behoeve van de echtgenote ook tijdelijk zijn?

Antwoord

Ja. Voor een lijfrenteverzekeringsgeldt dat de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) in artikel 3.125, lid 1, onderdeel b geen eisen stelt voor de einddatum van een nabestaandenlijfrente ten behoeve van de partner. Er moet wel worden voldaan aan het onzekerheidsvereiste (1%-criterium).

Voor een lijfrenterekening en lijfrentebeleggingsrecht geldt een minimale looptijd van 5 jaar voor een nabestaandenlijfrente ten behoeve van de partner. Dit is geregeld in artikel 3.126a, lid 4, onderdeel b, onder 4 Wet IB 2001.

Beschouwing

Uit de wettekst en de parlementaire geschiedenis volgt dat een nabestaandenlijfrente met een tijdelijke looptijd, waarvan de partner de begunstigde is, is toegestaan. Vanuit fiscaal oogpunt ontmoet het dan ook geen bezwaar de levenslange nabestaandenlijfrente om te zetten in een tijdelijke. Het is aan een verzekeraar of hij wil meewerken aan het omzetten van een reeds ingegane levenslange lijfrente in een tijdelijke lijfrente. Dit in verband met verzekeringstechnische aspecten.

2.8. NIEUW - Verkorten looptijd nabestaandenlijfrente en al verstreken uitkeringsduur KG:070:2023:11

Publicatiedatum 04-07-2023, 11:26 | Laatste update 04-07-2023, 11:26

Aanleiding

Belastingplichtige heeft een nabestaandenlijfrente bedongen na het overlijden van haar dochter. De belastingplichtige heeft dertien jaar geleden de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. De nabestaandenlijfrente heeft, gelet op artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel b, onder 2°, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001), een looptijd van 240 maanden (twintig jaar), waarbij de uitkeringen per half jaar achteraf plaatsvinden. De uitkeringen lopen al een jaar. Op grond van artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel b, onder 2°, Wet IB 2001 mag een nabestaandenlijfrente worden bedongen korter dan twintig jaar, aangezien belastingplichtige al de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. Belastingplichtige wil de ingegane nabestaandenlijfrente omzetten in een nabestaandenlijfrente met een kortere looptijd.

Vragen

1. Mag bij de omzetting van de ingegane nabestaandenlijfrente in een nabestaandenlijfrente met een kortere looptijd rekening worden gehouden met de al verstreken uitkeringsduur?
2. Hoe lang moet de looptijd van de uitkeringen van de nieuwe nabestaandenlijfrente minimaal zijn?

Antwoorden

1. Nee.
2. De looptijd van de uitkeringen moet in deze situatie minimaal zeven jaar zijn.

Beschouwing

Vraag 1

Artikel 3.134, eerste lid, Wet IB 2001 luidt:

“Voorzover een lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.124 en 3.125 wordt omgezet in een ander zodanig recht, wordt het tweede recht beschouwd als een voortzetting van het eerste.”

Op grond van artikel 3.134, eerste lid, Wet IB 2001 kan een lijfrente worden omgezet in een ander zodanig recht zonder dat op grond van artikel 3.133 Wet IB 2001 een negatieve uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking wordt genomen.

Het omzetten van de nabestaandenlijfrente in een andere nabestaandenlijfrente valt onder de reikwijdte van artikel 3.134 Wet IB 2001.

In onderdeel 4.8 van het besluit van 16 mei 2019, nr. 2019-115021, is aandacht besteed aan de omzetting van ingegane lijfrentes. In de laatste alinea van dat onderdeel staat:

“Als sprake is van omzetting naar een ander type lijfrente worden eerdere uitkeringsjaren echter niet meegeteld, omdat de uitkeringsgrootheden van beide typen lijfrenten dan volstrekt ongelijksoortig zijn. Zo tellen de uitkeringsjaren na de AOW-gerechtigde leeftijd van een levenslange

oudedagslijfrenteverzekering niet mee na de omzetting in een tijdelijke lijfrenterekening of een tijdelijk lijfrentebeleggingsrecht die een minimum looptijd kent van 5 jaren. Na de omzetting dient de tijdelijke lijfrente dus ten minste 5 jaren te lopen. Niet vereist is overigens dat de omzetting plaatsvindt vóór het bereiken van de leeftijd die 5 jaar hoger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd van de belastingplichtige. De oudedagslijfrente was immers al ingegaan vóór het bereiken van die leeftijd.”

In deze situatie is sprake van omzetting van een nabestaandenlijfrente met een looptijd van twintig jaar in een ander type nabestaandenlijfrente en daardoor tellen de eerdere uitkeringsjaren niet mee.

Vraag 2

Op grond van artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel b, onder 2°, Wet IB 2001 is de uitkeringsduur ten minste twintig jaar, verminderd met het aantal jaren tussen het tijdstip waarop de belastingplichtige de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt en het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn.

Er is dertien jaar verstreken sinds de belastingplichtige de AOW-gerechtigde leeftijd bereikte. En dus moeten de uitkeringen nog zeven jaar lopen.

Als al minstens twintig jaar zijn verstreken sinds dat de belastingplichtige de AOW-gerechtigde leeftijd bereikte, moeten minimaal twee termijnen met een gelijke tussenperiode van ten hoogste een jaar worden uitgekeerd, wil er nog sprake zijn van periodieke uitkeringen.

In artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel b, onder 5°, Wet IB 2001 is de mogelijkheid opgenomen van een nabestaandenlijfrente met een looptijd van ten minste vijf jaar, verminderd met het aantal jaren dat de leeftijd van de belastingplichtige op het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn hoger is dan de leeftijd die vijftien jaar hoger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd. De belastingplichtige kan echter hiervan geen gebruik maken, omdat ze een bloedverwant in de rechte lijn is van haar overleden dochter.

2.9. Overgaan van het recht op de resterende termijnen van een lijfrenterekening middels een legaat naar goed doel KG:070:2022:4

Publicatiedatum 10-03-2023, 9:50 | Laatste update 27-03-2023, 14:03

Aanleiding

De genietter van de termijnen van een lijfrenterekening overlijdt vóór uitkering van de laatste termijn. Men wil het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen middels een legaat laten overgaan naar een goed doel.

Vraag

Is het fiscaal toegestaan dat het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen van een lijfrenterekening, waarvan de genietter vóór uitkering van de laatste termijn overlijdt, middels een legaat overgaat naar een goed doel?

Antwoord

Op grond van artikel 3.126a, lid 6 van de Wet inkomstenbelasting 2001 moet het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen van een lijfrenterekening, waarvan de genietter vóór uitkering van de laatste termijn overlijdt, overgaan op zijn erfgenamen. Als de legataris erfgenaam is, luidt het antwoord op de vraag bevestigend.

Is de legataris echter geen erfgenaam, dan voldoet de lijfrenterekening niet meer aan de fiscale voorwaarden waardoor negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen en revisierente is verschuldigd..

Beschouwing

Uit de wettekst en de parlementaire geschiedenis volgt dat een nabestaandenlijfrente met een tijdelijke looptijd, waarvan de partner de begunstigde is, is toegestaan. Vanuit fiscaal oogpunt ontmoet het dan ook geen bezwaar de levenslange nabestaandenlijfrente om te zetten in een tijdelijke. Het is aan een verzekeraar of hij wil meewerken aan het omzetten van een reeds ingegane levenslange lijfrente in een tijdelijke lijfrente. Dit in verband met verzekeringstechnische aspecten.

2.10. Maximale uitkeringsperiode lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht KG:070:2023:5

Publicatiedatum 20-04-2023, 9:43 | Laatste update 20-04-2023, 9:43 | Standpunt

Aanleiding

De rekeninghouder van een lijfrenterekening of houder van een beleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) komt met de uitvoerder van zijn lijfrenteproduct overeen het tegoed van zijn rekening, dan wel de waarde van zijn recht, aan hem uit te keren in termijnen als bedoeld in artikel 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, Wet IB 2001.

Vraag

Geldt voor de termijnen een maximale uitkeringsperiode?

Antwoord

In de wettelijke bepaling is geen maximale uitkeringsperiode van de termijnen vermeld. Echter, partijen moeten wel bij de overeen te komen uitkeringsperiode in termijnen rekening houden met het doel en de strekking van de wettelijke bepaling. Dit betekent dat de uitkeringsperiode van de termijnen niet dusdanig lang mag zijn dat, rekening houdende met de maximale levensverwachting van een inwoner van Nederland, de (rekening)houder onmogelijk nog in leven kan zijn aan het einde van de uitkeringsperiode.

Beschouwing

Artikel 3.126a, Wet IB 2001 is als onderdeel van de Wet banksparen (zie Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel, Kamerstukken II, 2005-2006, 30 432, nr. 6) ingevoerd met het hoofddoel dat de gefacilieerde lijfrenten die ingevolgde artikel 3.125, Wet IB 2001 kunnen worden opgebouwd bij en uitgekeerd door verzekeraars, voortaan ook kunnen worden opgebouwd bij en uitgekeerd door banken, beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen. Met het doel een gelijk speelveld ('level playing field') te creëren tussen verzekeraars en bancaire aanbieders, zijn de wettelijke bepalingen dusdanig vormgegeven dat de voorwaarden voor de verzekerde lijfrenten en de bancaire lijfrenten zo veel mogelijk gelijk zijn. Volledige aansluiting was echter niet mogelijk als gevolg van het feit dat een lijfrenterekening en een lijfrentebeleggingsrecht geen verzekeringsproducten zijn.

De termijnen uit een lijfrenteverzekerings eindigen uiterlijk bij overlijden (artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001). De uitkeringsduur van de niet-tijdelijke lijfrenteverzekerings is dus levenslang (artikel 3.125, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001). De tijdelijke lijfrenteverzekerings eindigt tevens uiterlijk bij overlijden als gevolg van het feit dat het een levensverzekerings betreft, anders dan haar bancaire equivalent. Vanwege het karakter van de bancaire variant kon 'levenslang' onmogelijk als eis voor het uitkeren gelden. Derhalve werd besloten deze eis van de 'levenslange oudedagslijfrente' voor de bancaire variant te vertalen naar de eis dat de termijnen minimaal 20 jaar moeten worden uitgekeerd, vermeerderd met het aantal jaren tussen het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn en het bereiken van de AOW-leeftijd. Hier zijn uitzonderingen op; de eisen zijn te vinden in artikel 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, Wet IB 2001.

Hoewel besloten is de verzekerde 'levenslange oudedagslijfrente' op bovenstaande wijze naar zijn bancaire equivalent te vertalen, waarbij 'levenslang' vanwege de aard van het product geen

wettelijke eis kon zijn, betekent dit – gelet op de beschreven ontstaansgeschiedenis – niet dat (de verwachte duur van) het leven van de (rekening)houder er niet langer toe doet. Van deze koppeling met het leven van de lijfrentegerechtigde afstappen is in strijd met de bedoeling van de wetgever. Bovendien is het doel van de lijfrente als inkomensvoorziening met de invoering van de bancaire lijfrenten gelijk gebleven: Het opbouwen van een inkomensvoorziening in verband met een pensioentekort voor de lijfrentegerechtigde. Hieruit vloeit voort dat de uitkeringsperiode van een tegoed van een lijfrenterekening of een waarde van een lijfrentebeleggingsrecht niet dusdanig lang mag zijn dat, gelet op de maximale levensverwachting van een inwoner van Nederland, de betreffende (rekening)houder onmogelijk in leven kan zijn aan het einde van de uitkeringsperiode.

Uiteraard dient bij het bepalen van de uitkeringsperiode wel ten minste te worden voldaan aan de eisen voor de minimale uitkeringsperiode genoemd in artikel 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, Wet IB 2001.

2.11. Genieter van termijnen uit lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht overlijdt voordat eerste termijn is uitgekeerd KG:070:2023:3

Publicatiedatum 25-04-2023, 10:24 | Laatste update 25-04-2023, 10:24 | Standpunt

Aanleiding

Een belastingplichtige (hierna: de genieter) heeft een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). De genieter is met de bank, beleggingsonderneming of beheerder contractueel overeengekomen dat het tegoed van zijn rekening, dan wel de waarde van zijn recht, wordt uitgekeerd in termijnen overeenkomstig artikel 3.126a, vierde lid, aanhef en onder a, Wet IB 2001. Voordat de eerste termijn wordt uitbetaald, overlijdt de genieter.

Vraag

Gaat het recht op de nog niet aan de genieter uitgekeerde termijnen over op de erfgenamen van de genieter als bedoeld in artikel 3.126a, zesde lid, Wet IB 2001?

Antwoord

Ja.

Beschouwing

De ingang van de termijnen is contractueel overeengekomen op een datum die ligt voor het overlijden van de genieter. Daarom worden de termijnen in de zin van artikel 3.126a Wet IB 2001 geacht te zijn ingegaan voordat de genieter overlijdt, ook als de daadwerkelijke uitbetaling van de eerste termijn nog niet heeft plaatsgevonden.

Nu het recht op de ingegane termijnen overgaat op de erfgenamen, moet de met de overleden genieter overeengekomen reeks termijnen op dezelfde wijze worden voortgezet en uitgekeerd aan de erfgenamen.

2.12. Overschrijding wettelijke termijn en uiterlijk tijdstip ingaan uitkeringen tijdelijke oudedagslijfrente KG:070:2023:4

Publicatiedatum 25-04-2023, 11:53 | Laatste update 25-04-2023, 11:53 | Standpunt

Aanleiding

De belastingplichtige bereikt in jaar $t=2$ de AOW-leeftijd. Hij heeft een lijfrenteverzekering afgesloten die expireert in jaar $t=0$. De belastingplichtige wil het expiratiekapitaal gebruiken voor een tijdelijke oudedagslijfrente.

Vraag

Is het toegestaan het expiratiekapitaal te laten staan tot en met 31 december van jaar $t=1$ en dan op 1 januari van $t=2$ een uitkerende tijdelijke oudedagslijfrente te laten ingaan?

Antwoord

Nee.

Beschouwing

Op grond van artikel 3.133, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 moeten de lijfrentetermijnen uiterlijk zijn vastgesteld (of omzetting in een andere zodanige aanspraak hebben plaatsgevonden) op 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van de contractueel overeengekomen datum bij leven. De lijfrentetermijnen worden pas vastgesteld op 1 januari van jaar $t=2$. Echter, de wettelijke termijn is al overschreden op 31 december van jaar $t=1$.

2.13. NIEUW - Toepassing wettelijke termijn bij overlijden gerechtigde in diens wettelijke termijn KG:070:2023:18

Publicatiedatum 04-07-2023, 15:38 | Laatste update 04-07-2023, 15:38 | Standpunt

Aanleiding

De belastingplichtige heeft een lijfrente (een lijfrenteverzekering waarbij hij begunstigde is dan wel een lijfrenterekening waarvan hij rekeninghouder is). De lijfrente bereikt in jaar $t=0$ de einddatum. De belastingplichtige is op dat moment nog in leven. De belastingplichtige is ná de einddatum, maar nog wel in jaar $t=0$ overleden. Eind jaar $t=2$ ontvangt de verzekeraar/bank een e-mail van de opvolgende begunstigde met het verzoek de uitkering op haar eigen rekening te storten.

Vraag

Is het verzoek binnen de wettelijke termijn van artikel 3.133, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) ontvangen?

Antwoord

Ja. Na overlijden van de belastingplichtige begint een nieuwe wettelijke termijn, namelijk 31 december van het tweede kalenderjaar na de datum van het overlijden.

Beschouwing

In het besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 16 mei 2019 (Stcrt. 2019, 30558) (hierna besluit) is in onderdeel 4.2.7 het volgende opgenomen:

“In de praktijk komt de volgende situatie voor. Een verzekerd persoon moet na het bereiken van de contractuele datum bij in leven zijn een lijfrente bedingen binnen de wettelijke termijn die daarvoor bestaat (artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001). Deze persoon komt echter te overlijden voordat hij zijn lijfrente heeft kunnen bedingen. In dergelijke situaties zijn de verzekeraars over het algemeen bereid een nabestaandenlijfrente te doen ingaan. In dat geval kan fiscaalrechtelijk hierbij worden aangesloten. De wettelijke termijn voor het bedingen van een nabestaandenlijfrente vangt dan aan op de datum van overlijden van de verzekerde persoon.”

De belastingplichtige is overleden. Voor de opvolgende begunstigde is dan voor de aan te kopen lijfrente sprake van een nabestaandenlijfrente.

Vervolgens staat in paragraaf 4.6 van het besluit het volgende:

“Voor een nabestaandenlijfrente is de uiterste datum 31 december van het tweede kalenderjaar na de datum van overlijden (artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001).”

De nieuwe wettelijke termijn in deze casus is 31 december van jaar $t=2$, zijnde 31 december van het tweede kalenderjaar na de datum van overlijden.

2. Standpunten oud regimelijfrenten box 1 (niet-winst)

3.1. Gedeeltelijke afkoop Pre-Brede Herwaarderingslijfrente KG:070:2022:14

Publicatiedatum 09-03-2023, 14:51 | Laatste update 27-03-2023, 13:59

Aanleiding

De belastingplichtige heeft een lijfrenteverzekering die onder het Pre-Brede Herwaarderingsregime valt en wil hiervan een deel uit laten betalen (afkopen) en het restant voortzetten.

Vragen

1. Mag een lijfrente die onder het Pre-Brede Herwaarderingsregime valt gedeeltelijk worden afgekocht? Zo ja, is er een fiscale beperking in het aantal keer dat mag worden afgekocht?
2. Op welke wijze vindt de belastingheffing plaats over het afgekochte deel?

Antwoorden

1. Ja. Er geldt geen fiscale beperking in het aantal keren dat wordt afgekocht.
2. De afkoopsom van een lijfrente is belast in box 1 als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit een inkomensvoorziening (hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001). Over de afkoopsom van een Pre-Brede Herwaarderingslijfrente is geen revisierente verschuldigd.

Beschouwing

Een lijfrente die onder het Pre-Brede Herwaarderingsregime valt, mag gedeeltelijk worden afgekocht zonder dat de gehele aanspraak wordt belast.

Dat geldt ook voor een lijfrente die onder het Brede Herwaarderingsregime of het regime van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) valt. Dit volgt uit het woord 'voorzover' in artikel 3.133, lid 1 Wet IB 2001. Als een gedeelte van een lijfrente, die onder het Brede Herwaarderingsregime of het regime van de Wet IB 2001 valt, wordt afgekocht, moet over dat deel direct worden afgerekend. Er is dan tevens revisierente verschuldigd (artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen).

3.2. Pre-Brede Herwaarderingslijfrente na overlijden naar goed doel KG:070:2022:16

Publicatiedatum 14-03-2023, 15:22 | Laatste update 27-03-2023, 14:00

Aanleiding

Een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule expireert vanwege het overlijden van de verzekeringnemer. De begunstigde van de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule is een goed doel. De verzekeraar wil gaan uitkeren.

Vragen

1. Is de waarde van de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule belast en zo ja, wanneer en op welke grond?
2. Als de waarde van de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule belast is, welke waarde is dan belast en bij wie wordt het belast?

Antwoorden

1. Ja. De waarde van de kapitaalverzekering is op het moment van het onherroepelijk worden van de begunstiging belast overeenkomstig artikel 75 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (hierna: Wet IB 1964) en artikel 25, lid 10 Wet IB 1964.
2. De waarde in het economische verkeer (hierna: WEV) van de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule is belast op grond van de 2e volzin van artikel 25, lid 10 Wet IB 1964. De WEV wordt op het moment van het onherroepelijk worden van de begunstiging belast bij de verzekeringnemer.

Beschouwing

Wettelijk kader

Door het overlijden van de verzekerde is de begunstiging onherroepelijk geworden, mits geen andersluidende regeling in de polis is opgenomen.

In artikel 7:968 onder b van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) staat dat de aanwijzing van een derde als begunstigde niet meer kan worden herroepen indien het risico is geëindigd door het overlijden van de verzekerde.

Artikel 7:968 BW is overigens geen 'dwingend recht'. Dit betekent dat contractueel van artikel 7:968 BW kan worden afgeweken. Als in de polis een mogelijkheid daartoe is opgenomen, kan de aanwijzing nog worden herroepen.

Op grond van de 2e volzin van artikel 25, lid 10 Wet IB 1964 is de WEV van de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule belast. Dit geldt op grond van de 3e volzin van hetzelfde lid niet, als de verkrijger/begunstigde binnenlands belastingplichtig is voor de inkomstenbelasting. De verkrijger/begunstigde is in deze casus niet belastingplichtig voor de inkomstenbelasting. Een goed doel is immers geen natuurlijk persoon.

De WEV wordt dan op grond van de 1e volzin van artikel 25, lid 10 Wet IB 1964 beschouwd als periodieke uitkering of verstrekking die de tegenwaarde voor een prestatie vormt. Die periodieke

uitkering behoort op grond van artikel 25, lid 1, onderdeel g Wet IB 1964 tot de inkomsten uit vermogen. Dat is alleen mogelijk bij de verzekeringnemer van de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule. In deze casus is dat dus de overleden verzekeringnemer. De WEV wordt dus op het moment van het onherroepelijk worden van de begunstiging belast bij de verzekeringnemer.

3.3. NIEUW - Pre-Brede Herwaarderingslijfrente en aankopen lijfrente met een derde als begunstigde KG:070:2023:17

Publicatiedatum 04-07-2023, 15:01 | Laatste update 04-07-2023, 15:01 | Standpunt

Aanleiding

A is verzekeringnemer van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule, waarop het Pre-Brede Herwaarderingsregime van toepassing is. De kapitaalverzekering expireert. A koopt met het expiratiekapitaal een direct ingaande lijfrente aan met willekeurige derde B als herroepelijke begunstigde. B is meerderjarig en ongehuwd. B is woonachtig in Nederland.

Vraag

Wat zijn de gevolgen voor de inkomstenbelasting?

Antwoord

De lijfrentetermijnen zijn bij B belast als periodieke uitkeringen en verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.100 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001).

Beschouwing

Op grond van artikel 25 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (hierna: Wet IB 1964) (tekst 1991) behoren termijnen van lijfrenten tot de inkomsten uit vermogen. Op grond van artikel 75 Wet IB 1964 (tekst 2000) blijven deze regels van kracht zoals die golden op 31 december 1991. Op grond van hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O, eerste lid, aanhef, onder a en slotzin, van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 worden deze inkomsten aangemerkt als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.100 Wet IB 2001.

Gezien het bovenstaande zijn de lijfrentetermijnen, zolang B begunstigde is en derhalve aan B worden uitgekeerd, belast als periodieke uitkeringen bij B.

Het aankopen van de lijfrente ten behoeve van de herroepelijke begunstigde B leidt niet tot heffing van inkomstenbelasting bij A, nu als gevolg van het van toepassing zijnde Pre-Brede Herwaarderingsregime geen sprake is van een verboden handeling.

4. Standpunten inzake lijfrenten in box 1 (winst)

4.1. Afstorten van een nog in de oprentingsfase verkerende oudedagsreserve- en/of stakingswinstlijfrente naar een lijfrenterekening KG:070:2022:13

Publicatiedatum 27-03-2023, 16:24 | Laatste update 27-03-2023, 16:24

Aanleiding

De gerechtigde van een bij een BV nog in de oprentingsfase verkerende oudedagsreserve- en/of stakingswinstlijfrente wil deze lijfrente omzetten naar een lijfrenterekening bij een bank of beleggingsinstelling.

Vraag

Waarmee moet rekening worden gehouden bij het af te storten bedrag? Mag de tot de datum van afstorting opgerente waarde worden afgestort of moet nog rekening worden gehouden met de in de BV afgesproken rente die meestal hoger is dan het huidige rendement-u?

Antwoord

Het bedrag dat afgestort moet worden, is het bedrag dat door de gerechtigde is afgesproken met de BV. Deze afspraken zijn vrijwel altijd vastgelegd in een lijfrenteovereenkomst met de BV. In de praktijk is veelal afgesproken dat het bedrag van de oudedagsreserve- en/of stakingswinst jaarlijks wordt opgerent met de markrente ten tijde van het bedingen van de lijfrente tot aan de ingangsdatum van de termijnen. De omvang van de termijnen wordt op de ingangsdatum op basis van de dan geldende actuariële grondslagen vastgesteld.

Als in de overeenkomst ook is bepaald op welke wijze een overdrachtskoopsom moet worden vastgesteld als de verzekerde aanspraak bij een professionele partij wordt ondergebracht, moet hierbij worden aangesloten.

Ontbreekt een dergelijke bepaling, dan moet worden aangesloten bij het bedrag van de oudedagsreserve en/of stakingswinst waarvoor een lijfrente bedongen is, opgerent met het in de overeenkomst vermelde percentage. Omdat het initiatief van het afstorten in dit geval komt van de gerechtigde, is het niet onredelijk dat de BV een (relatief gering) bedrag aan kosten in mindering brengt.

Als de overdrachtskoopsom op bovenstaande wijze wordt vastgesteld, is geen sprake van gedeeltelijk prijsgeven zodat de overdracht niet leidt tot negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Daarnaast is sprake van een zakelijke handeling met betrekking tot de overdracht. Als de aldus bepaalde overdrachtswaarde afwijkt van de balanswaarde bij de BV, vormt het verschil in het jaar van afstorten een post die in de winst- en verliesrekening moet worden verantwoord.

4.2. NIEUW - Omzetten ingegane levenslange lijfrente in eigen beheer in een tijdelijke lijfrente na ingang AOW + 5 jaar KG:070:2023:10

Publicatiedatum 30-06-2023, 11:17 | Laatste update 30-06-2023, 11:22

Aanleiding

De belastingplichtige heeft bij zijn eigen BV een levenslange lijfrente bedongen en inmiddels een leeftijd bereikt die vijf jaar hoger ligt dan de AOW-leeftijd. Omdat de BV vanwege deze langlopende verplichting niet kan worden opgeheven, wil men de lijfrente omzetten in een tijdelijke lijfrente.

Vraag

Kan een ingegane levenslange lijfrente worden omgezet in een tijdelijke oudedagslijfrente onder het regime van de Brede Herwaardering en onder het regime van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001)?

Antwoord

Ja. Onder zowel het Brede Herwaarderingsregime als het regime van de Wet IB 2001 is een geruisloze omzetting mogelijk op grond van artikel 3.134 Wet IB 2001. De tijdelijke oudedagslijfrente moet ten minste vijf jaar lopen.

Beschouwing

Wettelijk kader

Brede Herwaarderingsregime

In hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O, van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Invoeringswet IB 2001) is een overgangsbepaling opgenomen voor bestaande rechten op periodieke uitkeringen en verstrekkingen. Door deze bepaling blijven de regels voor het bepalen van het inkomen die daarvoor golden op 31 december 2000 op grond van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (hierna: Wet IB 1964), van toepassing voor zover het recht tot stand is gekomen op grond van premies die zijn betaald vóór 1 januari 2001.

Echter, artikel I, onderdeel T, Invoeringswet IB 2001 maakt een uitzondering op de eerbiedigende werking van onderdeel O, eerste lid. Deze uitzondering geldt voor rechten op periodieke uitkeringen en verstrekkingen waarop het regime van de Wet IB 1964 van toepassing is, zoals die wet luidde met ingang van 1 januari 1992; de werking van artikel 75, eerste lid, van die wet is daaronder niet begrepen.

Deze uitzondering is uitsluitend gemaakt voor de toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 8, Wet IB 2001. De uitzondering houdt in dat de aftrekbare premies die werden betaald voor de onderhavige rechten, voor de toepassing van de genoemde afdeling 8 worden aangemerkt als uitgaven voor inkomensvoorzieningen als bedoeld in de Wet IB 2001. Het regime van de negatieve uitgaven van de Wet IB 2001 is daarmee ten volle van toepassing op premies die aftrekbaar waren op grond van het regime van de Wet IB 1964 met ingang van 1 januari 1992 (alsmede op premies die voor die datum zijn afgetrokken indien voor het desbetreffende recht de eerbiedigende werking van artikel 75, eerste lid niet (meer) geldt). Dit is verantwoord aangezien de voorwaarden voor premieaftrek op grond van dat regime nagenoeg identiek zijn aan de voorwaarden die ter zake gelden in de Wet inkomstenbelasting 2001.

Het gaat in deze casus om een ingegane oudedagslijfrente. In artikel 3.134, eerste lid, Wet IB 2001 staat het volgende:

“Voorzover een lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.124 en 3.125 wordt omgezet in een ander zodanig recht, wordt het tweede recht beschouwd als een voortzetting van het eerste.”

In de laatste alinea van onderdeel 4.8 van het Verzamelbesluit Lijfrenten van 16 mei 2019, nr. 2019-115021, staat:

“Als sprake is van omzetting naar een ander type lijfrente worden eerdere uitkeringsjaren echter niet meegeteld, omdat de uitkeringsgrootheden van beide typen lijfrenten dan volstrekt ongelijksoortig zijn. Zo tellen de uitkeringsjaren na de AOW-gerechtigde leeftijd van een levenslange oudedagslijfrenteverzekering niet mee na de omzetting in een tijdelijke lijfrenterekening of een tijdelijk lijfrentebeleggingsrecht die een minimum looptijd kent van 5 jaren. Na de omzetting dient de tijdelijke lijfrente dus ten minste 5 jaren te lopen. Niet vereist is overigens dat de omzetting plaatsvindt vóór het bereiken van de leeftijd die 5 jaar hoger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd van de belastingplichtige. De oudedagslijfrente was immers al ingegaan vóór het bereiken van die leeftijd.”

Dit betekent dat op grond van het besluit de levenslange oudedagslijfrente, kan worden omgezet in een tijdelijke oudedagslijfrente zonder dat op grond van artikel 3.133 Wet IB 2001 een negatieve uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking wordt genomen. Wel moet die tijdelijke oudedagslijfrente dan ten minste vijf jaar lopen.

IB 2001-regime

Het gaat in deze casus om een ingegane oudedagslijfrente in de zin van artikel 3.125, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001.

Dit betekent dat op grond van artikel 3.134, eerste lid, Wet IB 2001 en bovengenoemd besluit de levenslange oudedagslijfrente, kan worden omgezet in een tijdelijke oudedagslijfrente zonder dat op grond van artikel 3.133 Wet IB 2001 een negatieve uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking wordt genomen. Wel moet die tijdelijke oudedagslijfrente dan ten minste vijf jaar lopen.

Let op:

Als een levenslange oudedagslijfrente bij de BV wordt omgezet in een tijdelijke oudedagslijfrente bij de BV, kan daar wel een uitdelingsaspect aan zitten, als de (beoogde) verzekerde bijvoorbeeld ernstig ziek is. Dit heeft een negatieve invloed op de waarde van de verzekering in het economisch verkeer. Door het omzetten van de levenslange lijfrente in een tijdelijke lijfrente zou immers meer geld uit de BV verdwijnen ten behoeve van de begunstigde/verzekerde. Dit geldt zowel voor een lijfrente die onder het Brede Herwaarderingsregime valt als voor een lijfrente die onder het IB 2001 regime valt.

Intrekking

Met dit standpunt wordt het standpunt [KG:070:2022:18](#) ingetrokken.

5. Standpunten inzake verzekeringen in box 3

5.1. Waardering verzekeringen in box 3 bij faillissement verzekeraar KG:070:2022:17

Publicatiedatum 16-03-2023, 11:28 | Laatste update 27-03-2023, 14:01

Aanleiding

Een verzekeraar verkeert in faillissement. De curatoren in het faillissement hebben de waarden en uitkeringen van de verzekeringen naar beneden bijgesteld, namelijk naar x%. Dit is in een openbaar verslag een paar maanden na de peildatum van 1 januari kenbaar gemaakt. De waardering ziet ook op de waarde op de peildatum.

Vraag

Mag een belastingplichtige met een verzekering bij de in faillissement verkerende verzekeraar de waarde van de verzekering op de peildatum van 1 januari al op x% waarderen in box 3?

Antwoord

Ja. Voor de waardering van de verzekeringen op de peildatum van box 3 kan een belastingplichtige rekening houden met feiten en omstandigheden die bekend zijn geworden na de peildatum als deze van invloed zijn op de waarde van de verzekering op de peildatum. In dit geval kan een belastingplichtige dus rekening houden met het feit dat de waardering van de verzekering door de curatoren op x% is gesteld.

Beschouwing

Voor de waardering op de peildatum van box 3 dient niet alleen rekening te worden gehouden met de waardebepalende omstandigheden die op dat moment voor de deelnemers aan het economische verkeer bekend zijn of kunnen zijn, maar ook met hetgeen na dat tijdstip bekend is geworden omtrent de destijds bestaande werkelijke toestand van de bezitting. Dit standpunt is gebaseerd op vaste jurisprudentie van de Hoge Raad omtrent waarderingen van bezittingen op een peildatum.

6. Standpunten inzake oudedagsverplichting (ODV)

6.1. Ingegane ODV en omzetting in lijfrenterekening: minimale uitkeringsduur KG:070:2022:3

Publicatiedatum 27-03-2023, 16:04 | Laatste update 27-03-2023, 16:11

Aanleiding

De directeur-grootaandeelhouder (hierna: de DGA) heeft een oudedagsverplichting bij zijn eigen BV, waarbij de uitkeringen al zijn ingegaan. De DGA wil de oudedagsverplichting omzetten in een lijfrenterekening. De DGA is op dat moment 4 jaar ouder dan de leeftijd die 5 jaar hoger is dan zijn AOW-leeftijd. De oudedagsverplichting keert al 9 jaar uit.

Vraag

De vraag is wat de minimale uitkeringsduur van de lijfrente is.

Antwoord

De minimale uitkeringsduur is 11 jaar.

Beschouwing

Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) moeten de eerste lijfrentetermijnen worden uitgekeerd uiterlijk in het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd bereikt die 5 jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, lid 1 van de Algemene Ouderdomswet.

In het [besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 22 juni 2022, nr. 2022-13302](#), is voor de omzetting van een oudedagsverplichting in een lijfrente een goedkeuring opgenomen. De goedkeuring houdt in dat de leeftijdsgrens die geldt voor de aankoop van een lijfrente als bedoeld in artikel 3.126a, lid 4, onderdeel a, subonderdeel 1, Wet IB 2001, niet van toepassing is in het geval het bedrag van een oudedagsverplichting wordt aangewend ter verkrijging van een lijfrente.

Voor die goedkeuring geldt onder meer als voorwaarde dat de minimale uitkeringsduur van 20 jaar genoemd in artikel 3.126a, lid 4, Wet IB 2001 mag worden verminderd met de periode die verstreken is tussen het moment waarop de gerechtigde de AOW-leeftijd heeft bereikt en het moment waarop de eerste termijn van de lijfrente wordt uitgekeerd.

De DGA is 4 jaar ouder dan de leeftijd die 5 jaar hoger is dan zijn AOW-leeftijd. Dus er is 9 jaar verstreken sinds de DGA de AOW-leeftijd heeft bereikt. De minimale uitkeringsduur is dan 20 jaar verminderd met 9, dat is 11 jaar.

6.2. Fiscale behandeling compensatie aan (gewezen) partner bij afkoop of omzetting pensioen in eigen beheer in een oudedagsverplichting KG:070:2022:11

Publicatiedatum 23-03-2023, 13:49 | Laatste update 29-03-2023, 14:35

Aanleiding

De directeur-groootaandeelhouder (hierna: de DGA) heeft zijn pensioen in eigen beheer afgekocht of omgezet in een oudedagsverplichting (hierna: ODV). De DGA biedt (bij echtscheiding) aan de partner een compensatie voor het verlies van rechten als gevolg van de eerdere uitfasering van het pensioen (partnerpensioen bij overlijden en het recht op verevening van ouderdomspensioen bij scheiden). Met partner wordt bedoeld de echtgenoot, geregistreerde partner of partner in de zin van de pensioenovereenkomst.

Vragen

1. Is een directe compensatie, die door de partner wordt ontvangen dan wel aan de partner wordt verstrekt, belast dan wel aftrekbaar?
2. Is een voorwaardelijke compensatie, die pas bij echtscheiding of uit elkaar gaan (hierna: scheiding) wordt ontvangen dan wel verstrekt, belast dan wel aftrekbaar op het moment dat de scheiding plaatsvindt en de compensatie dus wordt betaald? Met een voorwaardelijke compensatie wordt bedoeld een compensatie bij scheiding die plaatsvindt volgens de methode “alsof de Wet verevening pensioenrechten bij scheiden (hierna: Wet VPS) nog van toepassing zou zijn”.
3. Is een compensatie, die in het kader van een scheiding wordt ontvangen dan wel verstrekt, waarbij het omzetten of afkopen van een pensioen in eigen beheer deel uitmaakt van de afspraken bij scheiding, belast dan wel aftrekbaar?
4. Is een compensatie, als de ex-partner reeds voor de uitfasering recht had op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen, belast dan wel aftrekbaar?
5. De DGA en de partner zijn bij de omzetting van het pensioen in eigen beheer geen compensatie overeengekomen. Bij de scheiding wordt vastgesteld dat de partner gecompenseerd had moeten worden, hetzij bij overeenkomst (bijvoorbeeld echtscheidingsconvenant), hetzij bij gerechtelijk vonnis. Ze komen alsnog een compensatie overeen. Is die compensatie belast dan wel aftrekbaar?
6. De DGA en de partner hadden bij de omzetting van het pensioen in eigen beheer de intentie een compensatie overeen te komen. Deze intentie is schriftelijk aantoonbaar, maar is nimmer uitgewerkt. Bij de scheiding wordt vastgesteld dat de partner gecompenseerd had moeten worden, hetzij bij overeenkomst (bijvoorbeeld echtscheidingsconvenant), hetzij bij gerechtelijk vonnis. Ze komen alsnog een compensatie overeen. Is die compensatie belast dan wel aftrekbaar?
7. De DGA en de partner zijn bij de omzetting van het pensioen in eigen beheer compensatie overeengekomen. Bij de scheiding wordt vastgesteld dat de partner onvoldoende

gecompenseerd is. Ze komen alsnog een ruimere compensatie overeen dan wel hiertoe wordt besloten bij gerechtelijk vonnis. Is het meerdere aan compensatie belast dan wel aftrekbaar?

Antwoorden

1. Nee. Deze directe compensatie is niet belast dan wel aftrekbaar. Een dergelijke compensatie vindt plaats in de vermogenssfeer. Een dergelijke compensatie wordt niet belast in de inkomstenbelasting, er is geen sprake van een aangewezen belastbare periodieke uitkering in de zin van de artikelen 3.101 en 3.102 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) of een aftrekbaar bedrag in de zin van artikel 6.3 Wet IB 2001.
2. Nee. De compensatie die bij scheiding wordt ontvangen ziet op het verdelen van het vermogen bij scheiding. Er is geen sprake van een verdeling van pensioenrechten bij scheiding of afkoop daarvan. Bij het omzetten van een pensioen in eigen beheer in een ODV of afkoop van een pensioen in eigen beheer zijn de pensioenrechten te gelde gemaakt. Het zijn daarna geen pensioenrechten meer in de zin van de Wet VPS. De gelden zijn op dat moment 'normale' vermogensrechten geworden, waarvoor bij scheiding een compensatie wordt gegeven in het kader van voorkomen van overbedeling van vermogen. Een dergelijke compensatie is niet belast dan wel aftrekbaar in de inkomstenbelasting.
3. Ja. Wanneer in het kader van een scheiding gebruik is gemaakt van de mogelijkheid tot het omzetten of afkopen van een pensioen in eigen beheer, is de compensatie voor de ontvanger belast als periodieke uitkering op grond van artikel 3.102, eerste lid of derde lid, Wet IB 2001 en voor de verstrekker aftrekbaar als onderhoudsverplichting op grond van artikel 6.3 Wet IB 2001.
4. Ja. De compensatie is voor de ex-partner belast als aangewezen periodieke uitkering op grond van artikel 3.102, eerste lid, Wet IB 2001 en voor de DGA aftrekbaar als onderhoudsverplichting in de zin van artikel 6.3, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001.
5. Nee. De compensatie vindt plaats in de vermogenssfeer en er is geen sprake van een verdeling van pensioenrechten bij scheiding of afkoop daarvan. De compensatie staat in feite los van de scheiding. In dit geval is een dergelijke compensatie niet belast als belaste (aangewezen) periodieke uitkering en ook niet aftrekbaar als een aftrekbare onderhoudsverplichting.
6. Nee. Zie het antwoord bij vraag 5.
7. Nee. Zie het antwoord bij vraag 5.

Beschouwing

Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.102, eerste en derde lid, Wet IB 2001 behoort tot de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen wat wordt ontvangen ter zake van het recht op verrekening van pensioenrechten.

Van 1 april 2017 tot en met 31 december 2019 was het op grond van artikel 38n, tweede lid van de Wet op de loonbelasting 1964 mogelijk om het in eigen beheer verzekerde deel van de opgebouwde pensioenaanspraak om te zetten in een aanspraak ingevolge een ODV of volledig af te kopen.

Bij omzetting in een ODV of volledige afkoop kon de in eigen beheer verzekerde pensioenaanspraak worden prijsgegeven voor zover de waarde in het economische verkeer van die aanspraak hoger was dan de fiscale balanswaarde van de bij het eigenbeheerlichaam tegenover die aanspraak staande pensioenverplichting op het moment van prijsgeven.

Indien de DGA een partner in de zin van artikel 1 van de Pensioenwet (hierna: PW) had, was prijsgeven alleen toegestaan na schriftelijke instemming van de partner. Partner in de zin van artikel 1 PW is de echtgenoot, de geregistreerde partner of de partner in de zin van de pensioenovereenkomst. Een eventuele gewezen partner van de DGA moest schriftelijk instemmen met het prijsgeven, als deze gewezen partner een (afgeleid) recht had op een deel van de in eigen beheer verzekerde pensioenaanspraken. Ingeval het in eigen beheer verzekerde pensioen werd omgezet in een ODV kon aan de (gewezen) partner een passende compensatie worden geboden voor het verlies van rechten als gevolg van de uitfasering (partnerpensioen bij overlijden en het recht op verevening van ouderdomspensioen bij scheiden). De compensatie kon bestaan uit een uitkering ineens of een voorwaardelijke uitkering.

6.3. Ingegane oudedagsverplichting en overlijden: is aankoop van een nabestaandenlijfrente fiscaal geruisloos mogelijk? KG:070:2022:15

Publicatiedatum 16-03-2023, 12:09 | Laatste update 27-03-2023, 14:00

Aanleiding

De directeur-grotaandeelhouder (hierna: DGA) heeft een oudedagsverplichting bij zijn eigen BV, waarbij de uitkeringen al zijn ingegaan. De DGA overlijdt. De erfgenaam wil de oudedagsverplichting omzetten in een nabestaandenlijfrente.

Vraag

De vraag is of een nabestaandenlijfrente fiscaal geruisloos kan worden aangekocht.

Antwoord

Nee. De erfgenaam kan het geërfde recht op de oudedagsverplichting niet fiscaal geruisloos aanwenden voor het verkrijgen van een aan hemzelf/haarzelf uit te keren nabestaandenlijfrente.

Beschouwing

Wettelijk kader

Op grond van artikel 38p, lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964 (hierna: LB 1964) kan een oudedagsverplichting worden aangewend voor het verkrijgen van een lijfrenteproduct in de zin van artikel 3.125 of artikel 3.126a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). In de situatie waarin de gerechtigde tot de ingegane oudedagsverplichting overlijdt, kan de erfgenaam het geërfde recht op de oudedagsverplichting niet fiscaal geruisloos aanwenden voor het verkrijgen van een aan hemzelf/haarzelf uit te keren nabestaandenlijfrente. Een nabestaandenlijfrente gaat immers in na het overlijden van de belastingplichtige of de (gewezen) partner van de belastingplichtige die de lijfrente heeft afgesloten. En van het overlijden van de belastingplichtige die de lijfrente heeft afgesloten, is in deze casus geen sprake. Zie ook Vragen en Antwoorden Centraal Aanspreekpunt Pensioenen, nummer 20-008. Uiteraard kan de erfgenaam het geërfde recht op de oudedagsverplichting aanwenden voor een ander lijfrenteproduct, dat wel voldoet aan de voorwaarden van artikel 3.125 of artikel 3.126a Wet IB 2001.

7. Standpunten inzake (overige) periodieke uitkeringen

7.1. Studiebeurs aan buitenlandse studenten KG:070:2022:12

Publicatiedatum 20-03-2023, 16:22 | Laatste update 27-03-2023, 13:59

Aanleiding

Een universiteit keert studiebeurzen uit aan buitenlandse studenten, die geen recht hebben op studiefinanciering in het kader van de Wet studiefinanciering 2000 (hierna: WSF 2000).

Vraag

Zijn de bedragen die maandelijks van de universiteit door buitenlandse studenten worden ontvangen belast voor de inkomstenbelasting?

Antwoord

Nee, voor zover de maandelijks studiebeurs niet meer bedraagt dan de studiefinanciering, die de buitenlandse student zou hebben genoten indien hij daarop aanspraak kon maken.

Beschouwing

Wettelijk kader

Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn onder andere “de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen.” Dit volgt uit artikel 3.100, eerste lid, onderdeel a, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001). De aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn nader gedefinieerd in artikel 3.101, Wet IB 2001.

In artikel 3.101, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001 staat dat tot de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen behoren de periodieke uitkeringen en verstrekkingen, die worden ontvangen op grond van een publiekrechtelijke regeling. Het gaat om uitkeringen, die voortvloeien uit wettelijke regelingen van publiekrechtelijke aard en die in rechte vorderbaar zijn. Dat wil zeggen het recht op de uitkeringen is via de rechter af te dwingen. Bij uitkeringen en verstrekkingen van publiekrechtelijke aard valt onder andere te denken aan socialezekerheidsuitkeringen, periodiek uitbetaalde huisvestingssubsidies en uitkeringen op grond van andere subsidieregelingen, zoals studietoelagen.

Een groot aantal van de periodieke uitkeringen en verstrekkingen op grond van een publiekrechtelijke regeling zijn vrijgesteld. De vrijstelling is opgenomen in artikel 3.104, Wet IB 2001. In artikel 3.104, onderdeel e, Wet IB 2001 is bepaald dat tot de aangewezen periodieke uitkeringen niet behoren de uitkeringen als bedoeld in artikel 7.51 tot en met 7.51f, 7.51h, 7.51j en 7.51k, eerste en tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW).

In artikel 3.104, onderdeel e, Wet IB 2001 wordt onder andere verwezen naar artikel 7.51d, WHW (financiële ondersteuning in verband met internationalisering). In dit artikel staat het volgende:

"Het instellingsbestuur kan voorzieningen treffen voor de financiële ondersteuning van een student die aan de desbetreffende instelling is ingeschreven voor een opleiding waarvoor aan hem nog geen

graad is verleend, en noch tot een van de groepen van personen, bedoeld in artikel 2.2 van de Wet studiefinanciering 2000 behoort, noch de Surinaamse nationaliteit bezit.

Het instellingsbestuur kan voorzieningen treffen voor de financiële ondersteuning van een student die buiten Nederland hoger onderwijs wenst te volgen.”

De maandelijkse studiebeurs is vrijgesteld op grond van artikel 3.104, onderdeel e, Wet IB 2001, mits de buitenlandse student niet behoort tot de groep van personen, als bedoeld in artikel 2.2, WSF 2000. Dit houdt kort gezegd in dat de buitenlandse student **niet** in aanmerking komt voor studiefinanciering.

In artikel 2.2, WSF 2000 staat het volgende:

1. *“Voor studiefinanciering kan een student in aanmerking komen die:
  - a. de Nederlandse nationaliteit bezit,
  - b. niet de Nederlandse nationaliteit bezit maar wel ingevolge een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie op het terrein van de studiefinanciering met een Nederlander wordt gelijkgesteld, of
  - c. niet de Nederlandse nationaliteit bezit maar wel in Nederland woont en behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen groep van personen die voor het terrein van de studiefinanciering met Nederlanders worden gelijkgesteld.*
2. *Onverminderd het eerste lid, onderdeel b, kunnen bij algemene maatregel van bestuur groepen van personen worden aangewezen voor wie de gelijkstelling, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, slechts een tegemoetkoming in de kosten van de toegang tot het onderwijs betreft. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de hoogte en de vorm van deze tegemoetkoming.”*

Op de vrijstelling wordt een nuancering aangebracht door hetgeen is bepaald in artikel 7.51f, WHW. De letterlijke tekst van dit artikel luidt:

“De financiële ondersteuning, bedoeld in de artikelen 7.51 tot en met 7.51e, is niet hoger dan de studiefinanciering die betrokkene geniet uit hoofde van hoofdstuk 3 van de Wet studiefinanciering 2000, dan wel zou hebben genoten, indien hij daarop aanspraak zou maken of zou hebben mogen maken.”

Voorbeeld

Een buitenlandse student ontvangt vanaf september 2022 een maandelijkse studiebeurs van € 1.200. Omdat de student op grond van artikel 2.2, WSF 2000 niet in aanmerking komt voor studiefinanciering is de studiebeurs vrijgesteld. Het bedrag van de vrijstelling is echter niet hoger dan de studiefinanciering, die de student zou ontvangen indien hij daarop aanspraak zou kunnen maken.

Voor het bepalen van het bedrag van de studiefinanciering wordt aangesloten bij het maximale bedrag dat een binnenlandse student aan studiefinanciering zou mogen ontvangen (voor lening, aanvullende beurs en collegegeldkrediet). Deze bedragen zijn te raadplegen via de website van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Voor september t/m december 2022 zijn de maandelijkse bedragen voor studiefinanciering vastgesteld op € 1.116,95. Dit betekent dat in dit voorbeeld van het bedrag van de maandelijkse studiebeurs van € 1.200 ($€ 1.200 - € 1.116,95 =$) € 83,05 belast is als periodieke uitkering. In de

periode van september t/m december 2022 betekent dit dat een bedrag van (€ 83,05 x 4 maanden =) € 332,20 in aanmerking moet worden genomen als een belastbare periodieke uitkering.

7.2. Studiebeurs op grond van overeenkomst met een bedrijf: belast als periodieke uitkering? KG:070:2023:8

Publicatiedatum 08-06-2023, 9:21 | Laatste update 08-06-2023, 9:21

Aanleiding

Een bedrijf heeft een overeenkomst met een student gesloten. Op grond van de overeenkomst wordt een studiebeurs verstrekt met als doel het leveren van een bijdrage aan het schoolgeld en de kosten van levensonderhoud in verband met het volgen van een masteropleiding aan de universiteit, waarvoor de student is ingeschreven tijdens de beursperiode. De studiebeurs wordt periodiek uitgekeerd. In de overeenkomst is opgenomen dat het bedrijf investeert in de persoonlijke ontwikkeling van de student om hem voor te bereiden op een loopbaan binnen de branche. De student is verplicht om aan het aangeboden trainingsprogramma deel te nemen. In geval van te veel afwezigheid kan het bedrijf besluiten om de studiebeurs te beëindigen. Van de student wordt verder verlangd dat hij deelneemt aan sociale activiteiten.

Vraag

Zijn de door de student uit de studiebeurs ontvangen periodieke uitkeringen belast op grond van afdeling 3.5 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001), ervan uitgaande dat de periodieke uitkeringen geen resultaat uit overige werkzaamheden vormen?

Antwoord

Ja, in deze situatie zijn de uit de studiebeurs ontvangen periodieke uitkeringen belast.

Beschouwing

In artikel 3.100, eerste lid, Wet IB 2001 is bepaald wat onder belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen moet worden verstaan. Tot de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen behoren onder andere de “aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen.” De aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn opgenomen in artikel 3.101, eerste lid, Wet IB 2001.

De periodieke uitkering wordt niet ontvangen op grond van een publiekrechtelijke regeling (artikel 3.101, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001). Er is ook geen sprake van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting (artikel 3.101, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001). De vraag is dan of de studiebeurs als een belastbare periodieke uitkering kan worden aangemerkt in de zin van artikel 3.101, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001.

Artikel 3.101, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001 luidt als volgt:

“Aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die in rechte vorderbaar zijn en niet de tegenwaarde voor een prestatie vormen, tenzij de uitkeringen of verstrekkingen worden ontvangen van een bloed- of aanverwant in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn dan wel de genietter behoort tot het huishouden van de schuldenaar.”

De student heeft een overeenkomst met het bedrijf gesloten. Er kan nakoming van hetgeen is overeengekomen worden gevorderd. Er is dus sprake van juridische afdwingbaarheid. De periodieke uitkeringen zijn ‘in rechte vorderbaar’.

In artikel 3.101, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001 is ook de voorwaarde gesteld dat de periodieke uitkeringen niet de tegenwaarde voor een prestatie vormen. Deze voorwaarde moet worden beoordeeld vanuit de positie van de schuldenaar van de periodieke uitkering (vanuit het bedrijf) en wordt marginaal getoetst.

In de overeenkomst is opgenomen dat de student verplicht is om aan het trainingsprogramma deel te nemen. Het bedrijf kan besluiten om de studiebeurs te beëindigen in het geval van te veel afwezigheid. Van de student wordt verlangd dat hij deelneemt aan sociale activiteiten. Hoewel vanuit de student een geringe tegenprestatie wordt verlangd om de periodieke uitkeringen te verkrijgen, vinden de uitkeringen vanuit het bedrijf niet plaats vanuit een tegenprestatie.

Anders gezegd het bedrijf heeft geen tegenprestatie ontvangen waarin het ontstaan van de verplichting tot het doen van de uitkeringen zijn grond vindt. Er is eerder sprake van een prestatie van het bedrijf. De kosten van de beurs vinden hun oorsprong in de human resources en/of marketing en niet in de deelname van de student aan het trainingsprogramma en de sociale activiteiten.

De studiebeurs valt onder de reikwijdte van artikel 3.101, eerste lid onderdeel c, Wet IB 2001 en is daarmee belast als een periodieke uitkering.

Of sprake is van een belaste uitkering, is afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het specifieke geval.

7.3. NIEUW - Studiebeurs ontvangen vanuit foundation en uitgekeerd via bedrijf: belast als periodieke uitkering? KG:070:2023:13

Publicatiedatum 04-07-2023, 11:41 | Laatste update 04-07-2023, 11:41 | Standpunt

Aanleiding

Een foundation verstrekt een studiebeurs aan een student. De foundation (stichting) is opgericht door de eigenaar van het bedrijf (een BV). Doel is het ondersteunen van getalenteerde studenten in hun studie en om op die manier innovatie en vernieuwing in de eigen sector te promoten. De betalingen worden van het bedrijf ontvangen, die handelt in opdracht van de foundation. Het bedrijf handelt hierbij als doorgeefluik voor de foundation.

De student is op geen enkele manier gelieerd aan het bedrijf en is ook niet in dienstbetrekking bij het bedrijf. Voor het verkrijgen van de studiebeurs hoeft geen tegenprestatie te worden geleverd. Er is geen overeenkomst gesloten met de student voor het verkrijgen van de studiebeurs. De student moet een presentatie van het bedrijf bijwonen en om de drie maanden de studievoortgang terugkoppelen. De studiebeurs wordt beëindigd als de studievoortgang onder de maat is.

Vraag

Zijn de door de student uit de studiebeurs ontvangen periodieke uitkeringen in deze situatie belast op grond van afdeling 3.5 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001), ervan uitgaande dat de periodieke uitkeringen geen loon uit dienstbetrekking of resultaat uit overige werkzaamheden vormen?

Antwoord

Ja, in deze situatie zijn de uit de studiebeurs ontvangen periodieke uitkeringen belast.

Beschouwing

In artikel 3.100, eerste lid, Wet IB 2001 is bepaald wat onder belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen moet worden verstaan. Tot de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen behoren onder andere de “aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen.” De aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn opgenomen in artikel 3.101, eerste lid, Wet IB 2001. Of sprake is van een belaste uitkering, is afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het specifieke geval.

De periodieke uitkering wordt in deze situatie niet ontvangen op grond van een publiekrechtelijke regeling (artikel 3.101, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001). Er is ook geen sprake van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting (artikel 3.101, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001). De vraag is dan of de studiebeurs als een belastbare periodieke uitkering kan worden aangemerkt in de zin van artikel 3.101, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001.

Artikel 3.101, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001 luidt als volgt:

“Aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die in rechte vorderbaar zijn en niet de tegenwaarde voor een prestatie vormen, tenzij de uitkeringen of verstrekkingen worden ontvangen van een bloed- of aanverwant in de rechte lijn of

in de tweede graad van de zijlijn dan wel de genietter behoort tot het huishouden van de schuldenaar.”

De student heeft geen overeenkomst met het bedrijf gesloten. Er is sprake van een eenzijdige verklaring van het bedrijf dat de studiebeurs wordt toegekend. Er kan geen nakoming van de studiebeurs worden gevorderd. De periodieke uitkeringen zijn “niet in rechte vorderbaar”. En dus kan de studiebeurs niet worden belast op grond van artikel 3.101, eerste lid, onderdeel c, Wet IB 2001.

Op grond van artikel 3.101, eerste lid, onderdeel d, Wet IB 2001 zijn de periodieke uitkeringen en verstrekkingen belast, die niet in rechte vorderbaar zijn en worden ontvangen van een rechtspersoon. De uitkeringen zijn niet in rechte vorderbaar (niet juridisch afdwingbaar). Dus speelt de vraag of de uitkeringen worden ontvangen van een rechtspersoon. De uitbetalingen vinden plaats door een rechtspersoon (de BV of rechtstreeks door de foundation).

De studiebeurs valt dus onder de reikwijdte van artikel 3.101, eerste lid, onderdeel d, Wet IB 2001 en is daarmee belast als een periodieke uitkering.

8. Standpunten inzake SEW en BEW

8.1. Spaarrekening eigen woning: gevolgen van compensatie bij het uitfaseren van de gekoppelde effectenrekening KG:070:2023:9

Publicatiedatum 08-06-2023, 9:53 | Laatste update 08-06-2023, 9:53 | Standpunt

Aanleiding

Aan de spaarrekening eigen woning (hierna: SEW) is een effectenrekening gekoppeld. De belastingplichtige legt in op de SEW en het tegoed op die rekening wordt (deels) overgeboekt naar een effectenrekening om te beleggen. De bank heeft besloten de effectenrekening uit te faseren. Daarbij biedt de bank de belastingplichtige een compensatie voor eventuele (financiële) nadelige gevolgen. De compensatie wordt toegekend als de verwachte eindwaarde met beleggen hoger is dan wat op basis van dezelfde inleg mogelijk is met sparen. De bank is voornemens de compensatie te storten op de SEW. De belastingplichtige wil de compensatie echter ontvangen op een beleggingsrekening waarmee de belastingplichtige in box 3 wil beleggen.

Vraag

Wat zijn de fiscale gevolgen voor de SEW als de compensatie wordt gestort op een beleggingsrekening waarmee de belastingplichtige in box 3 wil beleggen?

Antwoord

De SEW wordt geacht geheel te zijn gedeblokkeerd. De belastingplichtige moet op dat moment afrekenen over het gehele opgebouwde rentebestanddeel als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor de vrijstelling SEW.

Beschouwing

Wettelijk kader

In artikel 3.116a, tweede lid, onderdeel d van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001), zoals dat artikel op 31 december 2012 luidde, was het volgende bepaald:

“Van een spaarrekening eigen woning is sprake indien het betreft een rekening bij een bank waarbij de volgende voorwaarden in acht worden genomen: ..... d. de op de rekening genoten inkomsten worden bijgeboekt op de rekening; bij deblokking in de loop van het tijdvak waarover inkomsten worden genoten, vindt eerst nog bijboeking van die inkomsten plaats voordat tot deblokking wordt overgegaan;.....”

Sinds 1 januari 2013 is deze bepaling opgenomen in artikel 10bis.5, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001.

Parlementaire geschiedenis

In de [Kamerstukken II, 2006/07, 30432, nr. 10, p. 8](#) is het volgende opgemerkt:

“De vierde voorwaarde is dat de met de overgemaakte bedragen behaalde rendementen moeten worden bijgeboekt op de spaarrekening onderscheidenlijk moeten worden aangewend ter verkrijging van een of meer beleggingsrechten. Dit leidt ertoe dat ook voor de behaalde rendementen de blokkeringseis geldt. Het is dus niet mogelijk om tussentijds over een deel van het met sparen of beleggen behaalde voordeel te beschikken.”

Deze toelichting geeft het doel en de strekking aan: ook voor rendementen geldt een blokkeringseis.

De compensatie wordt toegekend als de verwachte eindwaarde met beleggen hoger is dan wat op basis van dezelfde inleg mogelijk is met sparen. Indien dit van toepassing is, volgt een compensatie om zo op te kunnen bouwen tot de verwachte eindwaarde op basis van beleggen. De te betalen compensatie vloeit voort uit de SEW en de (uitfasering van de) daaraan gekoppelde effectenrekening. Dus moet de compensatie worden gestort op de SEW.

Wordt de compensatie bijgeschreven op een beleggingsrekening van de belastingplichtige, waarmee hij in box 3 belegt? Dan betekent dit fiscaal dat een deel van het tegoed van de SEW aan de belastingplichtige wordt uitgekeerd. Een gedeeltelijke deblokkering van het tegoed heeft op grond van artikel 10bis.5, tweede lid, onderdeel b, Wet IB 2001 juncto artikel 10bis.5, vierde lid, onderdeel d, Wet IB 2001 tot gevolg dat het gehele tegoed fiscaal geacht wordt te zijn gedeblokkeerd. De belastingplichtige moet op dat moment afrekenen over het gehele opgebouwde rentebestanddeel, als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor de vrijstelling SEW.

9. Standpunten inzake echtscheiding

9.1. Aftrekbare onderhoudsverplichting bij verrekening van een lijfrenterekening bij echtscheiding vanwege een periodiek verrekenbeding KG:070:2022:19

Publicatiedatum 16-03-2023, 12:05 | Laatste update 27-03-2023, 14:02

Aanleiding

Man en vrouw waren gehuwd onder huwelijkse voorwaarden met een beperkte gemeenschap van goederen. Er is een periodiek verrekenbeding opgenomen in de huwelijkse voorwaarden ter verrekening van overgespaarde inkomen (hetgeen na afloop van het kalenderjaar niet is uitgegeven). Het huwelijk is ontbonden. De man heeft de helft van het tegoed van een lijfrenterekening aan zijn ex-partner vergoed vanwege het periodieke verrekenbeding. De lijfrenterekening was aangevuld met overgespaard inkomen. Tijdens het huwelijk is geen uitvoering gegeven aan het periodiek verrekenbeding.

Vraag

Is de aan de ex-partner betaalde helft van het tegoed van de lijfrenterekening aftrekbaar op grond van artikel 6.3, lid 1, onderdeel d van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001)?

Antwoord

Nee. Bij het alsnog uitvoeren van het in de huwelijkse voorwaarden opgenomen periodiek verrekenbeding is geen sprake van een aftrekbare onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 6.3 Wet IB 2001.

Voor de vrouw geldt dat het ontvangen bedrag niet belast kan worden op grond van artikel 3.102, lid 3 Wet IB 2001.

Beschouwing

Het periodiek verrekenbeding vindt zijn oorsprong in het tijdens het huwelijk kunnen meedelen in de vermogensstijging, die door de andere echtgenoot wordt gerealiseerd. Door het alsnog uitvoeren van het periodiek verrekenbeding wordt de huwelijkse zorgplicht jegens elkaar nagekomen. Na het huwelijk is geen onderhoudsplicht ontstaan in de zin van artikel 6.3, lid 1, onderdeel d Wet IB 2001.

Gelet op dit artikel moet, wil sprake zijn van een aftrekbare onderhoudsverplichting, het gaan om bedragen die in het kader van echtscheiding of scheiding van tafel en bed worden voldaan ter zake van de verplichting tot verrekening van pensioenrechten en van lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen waarvan de betaalde premies als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn gekomen.

Voor een aftrekbare onderhoudsverplichting moet dus sprake zijn van een verrekening in het kader van echtscheiding. In deze casus hebben man en vrouw huwelijkse voorwaarden opgemaakt. Daarin is een periodiek verrekenbeding opgenomen. Dit is een obligatoire verplichting om periodiek overgespaard inkomen te verrekenen. Als tijdens het huwelijk niet wordt verrekend, blijft deze verplichting in stand. Na het huwelijk wordt alsnog uitvoering gegeven aan het periodiek

verrekenbeding. Daardoor is sprake van verrekening in het kader van het periodiek verrekenbeding en niet in het kader van echtscheiding.

Bovenstaand antwoord is bevestigd in de uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden, 8 januari 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:BY8818. In deze uitspraak was ook sprake van een verrekenbeding waaraan tijdens het huwelijk geen uitvoering was gegeven. Het Hof heeft overwogen in rechtsoverweging 4.8 dat, hoewel het in de beleving van belanghebbende mogelijk anders is, het niet aannemelijk is dat de maandelijkse bijdragen van belanghebbende aan de ex-vrouw bijdragen vormen in het levensonderhoud, maar betalingen vormen in het kader van de verrekenplicht van belanghebbende.

9.2. Samenwonende ex-gehuwden en aftrekbaarheid alimentatie KG:070:2023:1

Publicatiedatum 10-03-2023, 10:19 | Laatste update 28-03-2023, 15:19

Aanleiding

Man en vrouw zijn officieel gescheiden. Inschrijving van de beschikking in de registers van de burgerlijke stand heeft plaatsgevonden op grond van artikel 1:163 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW). Door de rechter is bepaald dat de man een bedrag aan levensonderhoud aan de vrouw is verschuldigd. Na de echtscheiding blijven man en vrouw nog gedurende een bepaalde periode in de voormalige echtelijke woning wonen.

Vraag

Kan gedurende de periode van samenwonen sprake zijn van een aftrekbare onderhoudsverplichting in de zin van artikel 6.3, eerste lid, onderdeel a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001)?

Antwoord

Ja. Er moet wel sprake zijn van een onderhoudsverplichting die rechtstreeks voortvloeit uit het familierecht. De ontvangers mogen geen bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn zijn. Dit staat in artikel 6.3 Wet IB 2001.

Als sprake is van een aftrekbare onderhoudsverplichting, is het bedrag belast in box 1 voor degene die het ontvangt op grond van artikel 3.101, lid 1, onderdeel b Wet IB 2001.

Beschouwing

Alimentatie kan niet eerder ingaan dan nadat het huwelijk door echtscheiding is beëindigd. Het einde van het huwelijk betekent ook dat de huwelijkse rechten en plichten, zoals opgenomen in titel 6 van boek 1 BW, eindigen. Dit betekent dat geen sprake meer is van een gezamenlijke huishouding in de zin van artikel 1:84 BW en de verplichting om elkaar het nodige te verschaffen (artikel 1:81 BW). Een verplichting tot voorziening in het levensonderhoud na het huwelijk moet rechtstreeks uit het familierecht voortvloeien om te kunnen worden aangemerkt als een aftrekbare onderhoudsverplichting.

Doordat de ex-gehuwden gedurende een bepaalde periode op hetzelfde adres staan ingeschreven en zij samen een woning hebben, die hun anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking staat op grond van eigendom, is sprake van fiscaal partnerschap op grond van artikel 5a, tweede lid van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

Het feit dat de ex-gehuwden nog op hetzelfde adres woonachtig zijn, wil niet zeggen dat van een gezamenlijke huishouding sprake is. Het zal onder meer afhangen van de vraag of degene die alimentatie vraagt “behoefstig” is. Dat wil zeggen: beschikt deze persoon over voldoende middelen of is hij/zij in staat om middelen te verwerven om in het eigen levensonderhoud te voorzien? Het zijn van fiscaal partner is geen beletsel om alimentatie vast te stellen. Artikel 1:160 BW, waarin het einde van de alimentatieplicht is vastgelegd, is niet van toepassing op ex-gehuwden (gewezen partners) die met elkaar samenwonen.

In de uitspraak van 2 november 2021 van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:GHARL:2021:10233 werd geoordeeld dat de alimentatieplicht op grond van artikel 1:160 BW niet is komen te vervallen.

In deze procedure betaalde de man tijdens het samenwonen met zijn ex-vrouw alimentatie aan haar. Volgens de man was sprake van een onverschuldigde betaling. Het hof oordeelde hier dat het samenwonen met de ex-partner niet onder het bereik van artikel 1:160 BW valt. Het samenwonen van partijen maakt geen einde aan de lotsverbondenheid, die tussen hen is ontstaan door het huwelijk of geregistreerd partnerschap. De verbondenheid vormt de grondslag van een onderhoudsverplichting, die in de wet is geregeld.

Als de onderhoudsverplichting voortvloeit uit het civiele recht (d.w.z. in het levensonderhoud na echtscheiding is voorzien/berekend) wordt dit in de fiscale wetgeving gevolgd ongeacht of wel of niet sprake is van fiscaal partnerschap.

9.3. NIEUW - Afkoop partneralimentatie met bestaande lijfrente in de eigen besloten vennootschap KG:070:2023:16

Publicatiedatum 04-07-2023, 14:57 | Laatste update 04-07-2023, 14:57 | Standpunt

Aanleiding

Een belastingplichtige gaat scheiden en moet aan zijn ex-partner alimentatie betalen (hierna: partneralimentatie). De belastingplichtige wil de partneralimentatie afkopen met een bestaande lijfrente bij zijn eigen besloten vennootschap (hierna: BV), die is ontstaan uit stakingswinst en/of de fiscale oudedagsreserve.

Vraag

Kan de partneralimentatie worden afgekocht met een bestaande lijfrente in de BV zonder dat dit wordt beschouwd als een vervreemding van die lijfrente?

Antwoord

Ja. De ex-partner die de lijfrente krijgt, moet wel een binnenlandse belastingplichtige zijn.

Beschouwing

Volgens artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) worden in geval van vervreemding van een aanspraak op lijfrente (in de zin van artikel 1.7 Wet IB 2001) de daarvoor betaalde premies en het daarover behaalde rendement als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen. In artikel 3.134, tweede lid, Wet IB 2001 zijn limitatief de situaties opgesomd waarin bij echtscheiding uitzonderingen worden gemaakt op artikel 3.133 Wet IB 2001. Eén van deze uitzonderingen is de situatie dat een aanspraak op een lijfrente wordt gebruikt ter voldoening of afkoop van een alimentatieverplichting. In dat geval mag de ex-partner worden aangewezen als onherroepelijke begunstigde van de aanspraak of mag de aanspraak (geheel of gedeeltelijk) worden omgezet in een aanspraak als bedoeld in artikel 3.124 en artikel 3.125 Wet IB 2001 voor de ex-partner. De ex-partner moet hiervoor wel een binnenlands belastingplichtige zijn.

Als de alimentatieplichtige zijn lijfrente overdraagt ter voldoening of afkoop van een alimentatieverplichting, heeft hij evenwel geen recht op een persoonsgebonden aftrekpost. Tot de onderhoudsverplichtingen, bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdelen b en d, Wet IB 2001 behoren niet de afkoopsommen en verrekenbedragen die worden gedaan in de vorm van lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen, voor zover de voor die voorzieningen betaalde premies reeds eerder als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen. Dit is overeenkomstig artikel 6.4, tweede lid, Wet IB 2001.

9.4. Vervreemden/splitsen van een kapitaalverzekering eigen woning/spaarrekening eigen woning in het kader van echtscheiding KG:070:2023:2

Publicatiedatum 06-04-2023, 10:44 | Laatste update 06-04-2023, 11:00

Aanleiding

Belastingplichtige (hierna: man) en zijn partner (hierna: vrouw) hebben op beider naam een kapitaalverzekering eigen woning (hierna: KEW) dan wel een spaarrekening eigen woning (hierna: SEW). Het tegoed op de KEW/SEW behoort aan beiden voor de helft toe. In het echtscheidingsconvenant is bepaald dat de man de eigen woning en de eigenwoningschuld (hierna: EWS) krijgt toebedeeld en de vrouw de KEW/SEW. Bij de uitvoerder (bank/verzekeraar) heeft nog geen wijziging in de tenaamstelling van de KEW/SEW plaatsgevonden. Ofwel de KEW/SEW is nog niet volledig op naam van de vrouw gezet.

Vragen

1. Wordt de SEW geacht volledig tot uitkering te komen wanneer 1 van beide rekeninghouders, niet zijnde fiscaal partners, geen eigen woning meer heeft in de zin van artikel 3.111, eerste en vierde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001)?
2. Dezelfde vraag voor de situatie dat beiden nog verzekeringnemer zijn van de kapitaalverzekering eigen woning (hierna: KEW).
3. Kan de man gebruikmaken van de uitkeringsvrijstelling in de situatie dat de man de eigen woning, EWS en KEW volgens het echtscheidingsconvenant krijgt toebedeeld? Ervan uitgaande dat bij afkoop van de KEW beiden nog verzekeringnemer van de KEW zijn. Man en vrouw zijn na echtscheiding wel naar de notaris geweest om de eigen woning en EWS op naam van de man te zetten.
4. Dezelfde situatie als bij vraag 3. Kan de vrouw gebruikmaken van de uitkeringsvrijstelling?

Antwoorden

1. Nee. De SEW komt niet volledig fictief tot uitkering, maar slechts voor de helft, namelijk voor het aandeel van de vrouw in de SEW.
2. Nee. Zie het antwoord bij vraag 1.
3. Ja. De man kan voor zijn aandeel in de KEW gebruikmaken van de uitkeringsvrijstelling.
4. Ja. Er heeft eerder een fictieve uitkering plaatsgevonden, waardoor de vrouw gebruik kon maken van de uitkeringsvrijstelling.

Beschouwing

Wettelijk kader

SEW

Het voordeel uit de SEW is wettelijk bepaald in artikel 10bis.5 Wet IB 2001. Voor de SEW zijn bij ministeriële regeling nadere regels gesteld over de toepassing van artikel 10bis.5 Wet IB 2001. In artikel 45g van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001 is een regeling getroffen voor de verdeling van de SEW bij meer dan 1 rekeninghouder. Deze regeling houdt in dat het tegoed van de rekening in gelijke delen wordt toegerekend aan de rekeninghouders. Dit betekent dat wanneer 1 rekeninghouder geen eigen woning meer heeft (in dit geval de vrouw) de SEW slechts voor de helft fictief tot uitkering komt. Op grond van artikel 10bis.5, vierde lid, onderdeel a Wet IB 2001 wordt de SEW geacht te zijn gedeblokkeerd indien op enig tijdstip de SEW niet meer voldoet aan de voorwaarden van het tweede lid. De helft van het tegoed dat aan de man toebehoort, blijft in stand en komt niet fictief tot uitkering. Deze vraag is ook beantwoord in vraag F.1 van de “Vragen en Antwoorden over de KEW, SEW en BEW en vóór 2001 bestaande kapitaalverzekeringen.”

Het rentebestanddeel in de uitkering uit een SEW kan zijn vrijgesteld, mits aan de voorwaarden van artikel 10bis.6 Wet IB 2001 wordt voldaan.

De vrouw kan voor haar aandeel in de SEW gebruikmaken van de uitkeringsvrijstelling zonder dat de uitkering heeft gediend voor aflossing van de EWS. Dit is bepaald in artikel 10bis.6, tweede lid, onderdeel a en artikel 10bis.7 Wet IB 2001.

KEW

Het voordeel uit de KEW is wettelijk bepaald in artikel 10bis.4 Wet IB 2001. Van een KEW is sprake zolang aan de voorwaarden van artikel 10bis.4, tweede lid, Wet IB 2001 wordt voldaan. In het derde lid is bepaald in welke situaties de KEW geacht wordt geheel tot uitkering te zijn gekomen (de zogeheten fictieve uitkeringen).

Wanneer beide partners verzekeringnemer en/of begunstigde bij leven zijn voor een KEW die bij leven uitkeert, is in fiscale zin sprake van 2 KEW's. Het antwoord op vraag 2 is hierdoor hetzelfde als bij een SEW. Als de vrouw geen eigen woning meer heeft (gaat bijvoorbeeld huren) komt de KEW niet volledig fictief tot uitkering, maar voor de helft. De vrouw kan voor haar aandeel in de KEW gebruikmaken van de uitkeringsvrijstelling zonder dat de uitkering heeft gediend voor aflossing van de EWS (artikel 10bis.6, tweede lid, onderdeel a, Wet IB 2001).

Voor de situatie dat de KEW maar door 1 van de partners is gesloten en 1 verzekeringnemer heeft, is een goedkeuring opgenomen in paragraaf 5.2 van het besluit van 15 mei 2017, nr. 2017-81019. Door een huwelijk in algehele gemeenschap van goederen gaat de verzekering vermogensrechtelijk bezien aan ieder van de partners voor de helft toebehoren. Bij beëindiging van het fiscaal partnerschap krijgen de ex-partners dan vaak ieder de helft van de bestaande KEW toebedeeld. Beide delen vormen een voortzetting van de vorige KEW (artikel 10bis.8 Wet IB 2001). De goedkeuring zorgt ervoor dat wanneer het deel van de ene ex-partner niet meer voldoet aan de voorwaarden van een KEW de andere ex-partner daar geen fiscale gevolgen van ondervindt.

In de situatie, zoals geschetst bij vraag 3, dat de KEW nog op naam van de man en de vrouw staat (het verzekeringnemerschap is nog niet aangepast), kan de man voor zijn aandeel in de KEW gebruikmaken van de uitkeringsvrijstelling. Uiteraard moet door hem wel aan de in artikel 10bis.6 gestelde voorwaarden worden voldaan. Alhoewel de gehele uitkering door de man wordt aangewend voor aflossing van de EWS heeft hij slechts recht op de uitkeringsvrijstelling voor zijn aandeel in de KEW.

Uitgaande dat de vrouw op het moment van de uitkering uit de KEW geen eigen woning en geen EWS meer heeft, heeft er eerder al een fictieve uitkering uit de KEW plaatsgevonden. Op het moment van de fictieve uitkering heeft zij gebruik kunnen maken van de uitkeringsvrijstelling op grond van artikel 10bis.6, eerste lid en tweede lid, onderdeel a, Wet IB 2001.

10. Standpunten inzake aftrekbare kosten (art. 3.108)

10.1. Bemiddelingskosten bij een direct ingaande lijfrente KG:070:2023:7

Publicatiedatum 08-06-2023, 9:10 | Laatste update 08-06-2023, 9:10

Aanleiding

De belastingplichtige wil een direct ingaande lijfrente afsluiten. Vaak kan de lijfrente online worden afgesloten zonder advies. Daarbij moet de belastingplichtige dan wel een kennis- en ervaringstoets doen. De verzekeraar biedt daarbij geen mogelijkheid tot het uitvoeren van een online kennis- en ervaringstoets. Er wordt door de verzekeraar verwezen naar een deskundige voor het aanvragen van de direct ingaande lijfrente.

Vraag

Zijn de bemiddelingskosten, die worden gemaakt voor bijstand door een deskundige, aftrekbaar?

Antwoord

Ja.

Beschouwing

Artikel 3.108 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) ziet op de aftrekbare kosten van aangewezen uitkeringen en van uitkeringen uit inkomensvoorzieningen. Van aftrek van kosten kan sprake zijn, als de kosten zijn gemaakt voor de verwerving, inning en behoud van de uitkeringen.

Deze aftrekbare kosten moeten worden onderscheiden van de niet-aftrekbare kosten tot verwerving van een bron van inkomen (de zogenaamde bronkosten). Er bestaat dus onderscheid tussen de premies die worden betaald in de opbouwfase en die aftrekbaar kunnen zijn op grond van de jaar- en reserveringsruimte, maar niet aftrekbaar zijn op grond van artikel 3.108 Wet IB 2001 (bronkosten) en de kosten die moeten worden gemaakt om de periodieke uitkeringen te verwerven in de zin van artikel 3.108 Wet IB 2001 (geen bronkosten).

In deze situatie moet de belastingplichtige een deskundige inschakelen, omdat de aanbieder geen mogelijkheid biedt voor het uitvoeren van een online kennis- en ervaringstoets bij het afsluiten van een direct ingaande lijfrente. De kosten voor de deskundige moeten door de belastingplichtige worden gemaakt voor het afsluiten van de periodieke uitkeringen. Het zijn dus kosten ter verwerving van de lijfrente-uitkeringen, die daarmee aftrekbaar zijn op grond van artikel 3.108 Wet IB 2001 voor zover zij in hun totale omvang niet overtreffen wat gebruikelijk is.

